

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

**Vývoj financování služeb sociální prevence pro rodiny s
dětmi**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Studijní program:

Sociální politika a sociální práce

Autor: Nikola Hruběšová

Vedoucí práce: Ing. Marie Klímová, Ph. D.

České Budějovice 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 2. 5. 2019

.....

(Nikola Hrubešová)

Poděkování

Velice ráda bych zde poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. Marii Klímové, Ph.D. za velkou vstřícnost, ochotu, odbornou pomoc a čas, který mi při zpracování mé práce věnovala.

Vývoj financování služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi

Abstrakt

Nosným cílem mé bakalářské práce bylo soustředit se na zmapování vývoje financování služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi. Základní aspekt stanoveného cíle tvořilo zjištění, jakým způsobem se vyvíjela dotační řízení alokovaná do oblasti sociálních služeb pro rodiny s dětmi. K zjištění potřebných údajů byla využita sekundární analýza dat, která se týkala zejména dat obsažených v dokumentech o dotačních řízeních MPSV ČR, Jihočeského a Středočeského kraje, kdy údaje za oba uvedené kraje byly dostupné. Na financování sociálních služeb pro rodiny s dětmi, v konkretizované podobě, pak poukazují zpracované tabulky, které tvoří část mé bakalářské práce. Svoji pozornost jsem zde soustředila na čtyři organizace v Jihočeském kraji, které se orientují na práci s dětmi a rodinami. Následně jsem rovněž pracovala s registrem poskytovatelů sociálních služeb MPSV ČR, kde byla vybrána zařízení, která jsou zařazena do služeb sociální prevence, kde jsou poskytovány služby pouze rodinám s dětmi. Poté jsem svoji pozornost soustředila na azylové domy pro matky s dětmi, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, nebo sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Se svým výzkumem jsem se dále orientovala na služby sociální prevence pro rodiny s dětmi ve Středočeském kraji.

Úvodní část mé bakalářské práce je zejména zaměřena na definování pojmů z oblasti sociálních služeb a na charakteristiky dalších podstatných pojmů, které se sociálními službami souvisí.

V další části se zaměřuji na rodinu s dětmi, práci s rodinou, která je ohrožena sociálně patologickými jevy. V následujících kapitolách mé bakalářské práce jsou popsány některé druhy sociálně patologických jevů, které mohou nastat v rodině, jako je například záškoláctví u dětí nebo vliv rodiny, která působí výrazně deformujícím způsobem na dětský vývoj.

V poslední části mé bakalářské práce zpřehledňuji způsob financování sociálních služeb z hlediska dotací z krajů České republiky a z hlediska dotací ze státního rozpočtu.

Závěrečná část poslední statě bakalářské práce je věnována bližšímu popisu jednotlivých tabulek, kde jsou zpřehledněny jednotlivé organizace Jihočeského kraje a je zde rovněž věnována bližší pozornost Středočeskému kraji

Klíčová slova: sociální prevence, azylové domy, sociálně patologické jevy, záškoláctví

The Development of financing of social preventiv services for families with children

Abstract

The aim of my bachelor thesis was to focus on the mapping the development of financing of social prevention services for families with children. The fundamental aspect of the defined aim was to find out how the grant proceeding allocated to the social services was evolved for the families with children. The secondary analysis was used to determine the necessary data. This analysis mainly concerned the data contained in the subsidy proceedings documents of the MPSV ČR, South Bohemia and Central Bohemia. The dates were available for both regions. The processed tables, which form part of my bachelor thesis, point to the financing of social services for families with children in a concrete form. I focused my attention on four organizations in the South Bohemian Region that focus on working with children and families. Subsequently, I also worked with the register of providers of social services of the MPSV ČR. The facilities from this register have been selected and are also included in social prevention services where the services are only provided to families with children. Then I focused on the reception centers for mothers with children, the low-threshold facilities for children and youth and the social activating services for families with children. I also focused my research on the social prevention services for families with children in the Central Bohemia Region.

The introductory part of my bachelor thesis is mainly focused on defining terms from the field of the social services and on the characteristics of other essential terms related to the social services.

In the next part I focus on the family with children, work with the family, which is threatened by the socially pathogenic phenomena. The following chapters of my bachelor thesis describe some types of the socio-pathological phenomena that may

occur in the family, such as truancy in children or the influence of a family that significantly deform children's development.

The final part of the thesis is dedicated a more detailed description of the individual tables, where individual organizations of the South Bohemian Region are presented. The closer attention is dedicated to the Central Bohemia Region here.

Keywords: the social prevention, the reception centers, the socio-pathological phenomena, the truancy

Úvod

V úvodu své bakalářské práce bych chtěla uvést, že téma, na které jsem ve své práci soustředila svoji pozornost považuji za velmi aktuální. Lze říci, že sociální služby pro rodiny s dětmi jsou veřejností stále více využívány. Jejich význam a využití s časem stoupá. Podstatným faktorem pro úspěšný rozvoj sociálních služeb je jejich financování. Právě na způsob financování sociálních služeb, konkrétně pak služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi, které usilují o zabránění společensky nežádoucích jevů v rodinách s dětmi, jsem soustředila svoji pozornost.

Metodika

Předkládaná bakalářská práce je prací teoretickou. Základními zdroji dat, ze kterých jsem vycházela, tvoří odborné publikace, webové stránky a výroční zprávy. Cíl mé bakalářské práce tvořilo zjištění, jakým způsobem se vyvíjela struktura a objem finančních prostředků alokovaných do služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi. K zjištění potřebných údajů v bakalářské práci byla použita sekundární analýza dat, kdy byly zejména analyzovány dokumenty dotačních řízení MPSV, Jihočeského a Středočeského kraje. Konkrétně se jednalo o analýzu dokumentů koncepce dotačních řízení a střednědobých plánů rozvoje sociálních služeb, které jsou zpracovány Jihočeským a Středočeským krajem. Ve Středočeském kraji jsem se zaměřila na data od roku 2015, kde bylo, v procentním vyjádření, zjištěno do jaké míry je využíváno služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi. V Jihočeském kraji jsem se soustředila na údaje od roku 2014 do roku 2018. V Jihočeském kraji jsem se zabývala vývojem struktury a objemu finančních prostředků plynoucích do služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi poskytovaných z dotací Jihočeského kraje .

Obsah

Úvod.....	6
Metodika	7
1. Sociální služby	10
1.2. Sociální pomoc, sociální péče – vymezení pojmů	11
1.3. Historie sociální služeb	12
1.4. Členění sociálních služeb.....	13
1.5. Formy poskytování sociálních služeb	15
1.6. Sociální služby v rámci systému sociálního Zabezpečení.....	16
1.7. Poskytovatelé sociálních služeb.....	17
2. Sociální prevence	22
2.1. Vymezení pojmu sociální prevence	22
2.2. Služby sociální prevence	22
2.3. Služby sociální prevence poskytované pouze rodinám s dětmi	23
3. Rodiny s dětmi	25
3.1. Definice rodiny	25
3.2. Charakteristické rysy rodin s dětmi.....	27
3.3. Pojmy spjaté s charakteristikou rodiny	27
3.4. Funkce rodiny	28
3.5. Podpora rodiny	30
3.6. Rodinná politika.....	32
3.7. Sociálně patologické jevy v rodině	32
3.8. Sociální služby pro rodiny s dětmi.....	36
4. Financování sociálních služeb.....	39
4.1. Systém financování sociálních služeb v ČR	39
4.2. Zdroje financování sociálních služeb.....	40
4.4. Kompetence Ministerstva práce a sociálních věcí ČR.....	42
4.5. Působnost krajů v oblasti financování sociálních služeb	43
4.7. Aktuální problémy ve financování sociálních služeb pro rodiny s dětmi	43
5. Mezikrajové srovnání financování služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi.....	44
5.1. Financování služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi v Jihočeském kraji.....	44
5.2. Financování služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi ve Středočeském kraji	53
5.3. Zhodnocení výzkumu.....	60
6. Závěr	61

7. Seznam použitých zdrojů	63
8. Seznam příloh	68
9. Seznam použitých zkratk.....	74

1. Sociální služby

1. 1. Sociální služby – vymezení pojmu

Sociální služby poskytují pomoc a podporu lidem, kteří jsou sociálně znevýhodněni. Cílem těchto služeb je vylepšit kvalitu života klientů, a zároveň je chránit před riziky. Rizika mohou v určitých situacích samozřejmě nastat. Sociální služby pomáhají klientům se začlenit do společnosti, sociální interakce. Kozlová (2005) zmiňuje, že pokud vznikne situace, kdy je sociální nezávislost a bezpečnost lidí naléhavě ohrožena, je nutnost tvořit systémy pomoci sociální. Kozlová (2005) dále uvádí, že tyto systémy se pak přímo specializují a podílejí na řešení tíživých, či negativních sociálních událostí.

Co se týče legislativy jsou sociální služby v České republice upraveny zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a dále vyhláškou č. 505/006 Sb. Prudká (2015).

Zajištění sociální služeb je nedílnou částí sociální politiky. Je poskytována pomoc osobám, které se ocitají v nějaké nelehké životní situaci, nebo například mají problém se začleňováním do společnosti. Jsou odkázáni na posílení a zásah státu (Prudká, 2015).

Organizace, které poskytují sociální služby lze rozdělit na 2 typy.

Neziskové organizace

Prudká (2015) zmiňuje, že činnost neziskových organizací není spojena s cílem tvořit zisk. Neziskové organizace dělíme na dvě další základní skupiny:

a) vládní – jejich úkolem je hlavně realizace VS formou zabezpečení. Nejčastěji se v tomto případě jedná o organizace zřízené kraji nebo obci.

b) nestátní neziskové organizace – jsou většinou soukromého charakteru, co se týče služeb sociálních, tak jsou to především sdružení, nadační fondy nebo obecně prospěšné společnosti, které řadíme do nestátních neziskových organizací Prudká (2015).

Ziskové organizace

V rámci poskytování sociálních služeb jsou velmi často ziskové organizace zřizovány různými společnostmi s ručením omezením, nebo osobami fyzickými, které podnikají (Prudká, 2015).

1.2. Sociální pomoc, sociální péče – vymezení pojmů

Existují dva společné termíny a to sociální pomoc a sociální péče. V obou případech lze hovořit o pomoci, ať již jednotlivcům, či skupině občanů. Sociální péče představuje však mnohem starší pojem, než sociální pomoc. Sociální pomocí jsou státem garantované a poskytované formy sociální péče, proto tyto dva pojmy spolu velmi úzce souvisí. Rozdíl v těchto dvou pojmech je ten, že sociální pomoc napomáhá k překročení tíživé životní situace. Na rozdíl sociální péče, už se zaměřuje na osobní péči v pečovatelské službě, či zařízení. (Kozlová, 2005).

Sociální pomoc

Kozlová (2005) uvádí, že sociální pomoc se soustřeďuje hlavně na nezaměstnané občany, kteří dlouhodobě hledají práci, na občany ve stáří, zdravotně znevýhodněné občany, ustálené ale i dysfunkční rodiny a na občany, kteří mají problém se sociální integrací.

Nejčastější formou uplatňování sociální pomoci jsou dávky sociální péče, které jsou peněžité, nebo rekurentní (Kozlová, 2005).

Příjemci jsou hlavně fyzické osoby, které se ocitnou v nějaké nepříznivé sociální situaci, nedokážou si pomoci, či si službu zajistit z vlastních finančních zdrojů, nebo vzhledem ke svému zdravotnímu stavu, potřebují služby, které jim napomáhají při běžných denních činnostech (Oláh et. al., 2013).

Sociální péče

Matoušek (2016) podotýká, že sociální péče vyplývá ze společenské vzájemnosti, cílem sociální péče je všestranný rozmach jednotlivce, a to v rámci služeb ve společenském prostoru. Cílovou skupinou této péče jsou lidé, kteří nemají dostatečné zabezpečení svým vlastním příjmem, či dávkami. Dále cílovou skupinou mohou být i ti, kterým nelze překonat svými vlastními silami nepříjemnou životní situaci. Sociální péčí je i péče, které je poskytována osobám v zařízeních zdravotnického charakteru, a zejména těm, kteří jsou ze zdravotnického zařízení propuštěni, ale nedokážou si sami pomoci, či jim pomoc, kterou potřebují není dosažitelná.

Sociální péči jsou řešeny obtížné, či tíživé situace, které jsou charakteru nouze sociální a hmotné. Tyto sociálně negativní situace nedokáže klient řešit sám, ani s pomocí rodiny Krebs (2010).

1.3. Historie sociální služeb

Čámský et al. (2011) uvádí, že sociální služby byly poskytovány na základě právní úpravy z roku 1988 (zákon č. 100/1988 Sb.), až do roku 2006. Právní předpis z roku 1988 byl upraven a také implementován vyhláškou č. 182/1991 Sb.

Dále uvádějí dvě normy, kterými jsou zákon č. 100/1988Sb. právně upraven z roku 1988 a vyhláška č. 182/1991 Sb. Obě tyto normy úplně neodpovídaly aktuálním situacím a potřebám sociálních služeb.

Od počátku 90. let se postupně zaváděly nové principy co se týče poskytování sociálních služeb, které se běžně aplikují v sociálních systémech evropských zemí. Principy poskytování sociálních služeb jsou:

Demonopolizace sociálních služeb,

Decentralizace státní sociální správy,

Demokratizace sociální správy,

Pluralizace financování sociálních služeb,

Změna postavení člověka při poskytování sociálních služeb,

Pluralizace forem poskytování sociálních služeb,

Přiměřenost sociální pomoci sociální potřebě,

Personifikace sociální pomoci,

Profesionalizace sociální pomoci (Průša, 2007 str. 23)

Průša (2007) dále zmiňuje, že tyto principy byly uváděny postupně do existence.

V roce 1990 v rámci novelizace zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení byl umožněn postoj obcím, městům a nestátním neziskovým organizacím k uskutečnění sociálních služeb. Byla prosazena zásada, že každý jedinec, či rodina mají vlastní

zodpovědnost za svou životní úroveň. Tímto se nově vytvořilo postavení subjektů sociální pomoci, každý jednotlivec měl nové postavení a roli. Nejvýznamnějším a zároveň nejpřirozenějším subjektem se stala rodina jako sociální skupina Průša (2007).

Velký rozkvět sociálních služeb nastal až s nynějším zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Řízení a koordinace sociálních služeb byla svěřena do rukou Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Sociální služby prošly rozsáhlými změnami, a na základě těchto změn se rozšířily, a to od zajištění základních životních potřeb, až po speciálně zaměřené služby. Významnou roli také získal neziskový sektor. V oblastech, kde roli nespĺnili poskytovatelé zřízené městy, obcemi a kraji, nahradil důležitou roli právě sektor neziskový, podporovaný ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a regionů. Je možné konstatovat, že do roku 2007 nebyla oblast sociálních služeb řešena legislativně, ani koncepčně, i co se týče finančního a odborného řízení. Rozmach vznikl i u metod sociální práce s klienty, zejména ochrana lidských práv Čámský et al. (2011).

Nesmíme opomenout, jak Čámský et al. (2011) uvádí, že důležitým faktorem pokroku sociálních služeb se stal jejich dynamický vývoj za posledních pár let. V první řadě je to vzdělávání sociálních pracovníků v sociální sféře, prohlubování a obohacování jejich odborných zkušeností a znalostí (například rekvalifikační kurzy, či besedy). V druhé řadě je to ovšem i pozitivní změna náhledu na sociální služby, které můžeme vnímat v očích veřejnosti Čámský et al. (2011).

1.4. Členění sociálních služeb

V České republice se služby rozlišuje na dvě základní skupiny. První skupinou jsou služby poskytované klientům a druhou skupinu tvoří administrativní služby Matoušek (2016).

Sociální služby můžeme rozdělit například takto: sociální služby státní a obecní a sociální služby nestátní Matoušek (2011).

Dále Matoušek, (2011) zmiňuje, že sociální služby můžeme dělit i dle toho, jakým způsobem jsou poskytovány, či kdy jsou poskytovány, v tomto případě rozeznáváme: Sociální služby zaměřující se na prevenci, terapeutické služby, pečovatelské, dále služby umožněné v centru ,či bytě, služby poskytnuté nějakou informací, nebo činností

a v neposlední řadě jsou to služby, které poskytují péči, trvalou, nebo na dobu časově omezenou. (Matoušek, 2011)

Dle Kozlové (2005) dělíme sociální služby na základní služby a komplexy sociálních služeb. Základními službami se rozumí hygiena, přímý kontakt se společností a tím pádem i integrace se do společnosti, umět prosadit své zájmy či názory, pomoc v domácnosti za běžných podmínek, výchovné a terapeutické služby, nebo například stravování, či poskytování informací, které jsou pro klienta nezbytně nutné. Komplexy sociálních služeb zahrnují azylové domy, bydlení na půl cesty, centra denních služeb, stacionáře, domovy pro seniory apod (Kozlová, 2005).

Do sociálních služeb zahrnujeme krátkodobé i dlouhodobé služby, které jsou poskytovány uživatelům, kteří chtějí vylepšit kvalitu svého života, případně i svého okolí, společnosti (Matoušek, 2016).

Obecně dělíme sociální služby na Sociální poradenství, Služby sociální péče a Služby sociální prevence

Sociální poradenství

Králová, Rážová (2012) zmiňují, že sociální poradenství má velmi speciální postavení v celistvém systému sociálních služeb. Poradenství je poskytováno bezplatně a poskytnout základní poradenství, musí každý sociální pracovník.

Služby sociální péče

Završují takové druhy služeb sociálních, které pomáhají zajistit osobám jejich psychickou a fyzickou samostatnost. Tyto služby jsou poskytovány jednak v domácím prostředí osob, ale i přímo v zařízeních služeb. Cílem těchto služeb je umožnit a přizpůsobit osobám v co největší možné míře normálně fungující způsob života. Dále se tyto služby snaží začlenit osobu do okolního prostředí, zajistit osobě důstojné zacházení, a to v případech, kdy to nepříznivá sociální situace žádá (Králová, Rážová, 2012).

Služby sociální péče mají za úkol péči především napomoci k fyzické a k psychické samostatnosti u dětí. Cílem těchto služeb je podpořit děti v jejich přirozeném prostředí, a zároveň jim napomoci do běžného chodu života. Pokud jim tělesné, či fyzické omezení tento stav nedovoluje, je velmi důležité důstojné zacházení s dítětem (Arnoldová, 2016).

Do těchto služeb zahrnujeme jednak

Osobní asistenci, která nese charakter služby terénní, a poskytuje se v přirozeném prostředí dětí a tato služba není časově omezena.

Druhou službou, která do této kategorie patří je **Pečovatelská služba**. Tato služba nese terénní i ambulantní charakter, a na rozdíl od osobní asistence se tato služba poskytuje v časovém omezení.

Služby sociální prevence

Jsou druhy služeb sociálních, které mají za cíl napomáhat a zabránit sociálnímu vyloučení osoby. Snaží se tyto sociálně nepříznivé události zmírnit, aby se jedinec neocítl na kraji společnosti Kahoun (2010).

1. 5. Formy poskytování sociálních služeb

(Prudká, 2005 s., 20) uvádí druhy sociálních služeb, kterými jsou ambulantní, terénní a pobytové služby.

Ambulantní služby spočívají v tom, že klienti budou ubytováni, nebo dochází periodicky a nebo jsou doprovázeni pověřenou osobou Prudká (2015).

Kahoun (2010) uvádí, že součástí těchto ambulantních služeb, není ubytování, klient dochází do dané instituce, za danou službou.

Služby Terénní jsou založeny na principu, že sociální pracovníce, či zdravotní sestra dojíždějí přímo ke klientovi domů, tedy do jeho vlastního prostředí, které klientovi není cizí, a cítí se v něm nejlépe. Toto je právě jedna z výhod této poskytované služby, že klient se cítí mnohem přirozeněji, uvolněně Prudká (2015).

Poskytování této služby spočívá v tom, že pracovník v této službě pomáhá s úklidem, s oblékáním, s přípravou jídla, či jídlo doveze. Pomáhá tedy se všemi různými denními úkony Prudká (2015).

Pobytové služby jsou pro klienty, kteří se potřebují ubytovat. Do pobytových služeb dle Prudké (2015) řadíme například týdenní stacionáře.

1.6. Sociální služby v rámci systému sociálního Zabezpečení

Systém sociálního zabezpečení se v České republice postupně zavedl od roku 1995. Sociální zabezpečení tvoří 3 pilíře, kdy hovoříme o pilířích: sociální pojištění, státní sociální podpora a sociální pomoc. (Kozlová, 2005)

Sociální pojištění

Průša (2007) ve své publikaci uvádí, že v tomto systému se řeší takové situace, na které se člověk nemůže předem připravit, to znamená pojistit se. Dále Průša (2007) zmiňuje, že pojistné na sociální pojištění se odvádí do veřejnoprávního fondu, co se týče zdravotního pojištění. Pokud jde o ostatní pojistné systémy, tak do státního rozpočtu.

Státní sociální podpora

Státní sociální podpora je zakotvena v zákoně č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře. *Státní sociální podporou se stát podílí na krytí nákladů na výživu a ostatní základní osobní potřeby dětí a rodin a poskytuje ji i při některých dalších sociálních situacích. Státní sociální podpora se ve stanovených případech poskytuje v závislosti na výši příjmu (Zákon. Č. 117/1995 Sb., str. 44)*

V tomto systému se řeší situace, které v rámci společenského systému a konsensu jsou vhodné a brány jako zřetel Průša (2007). Ve značné většině případů jsou těmi, kdo se ocitl v nějaké sociální situaci rodiny s dětmi. Typickými příklady jsou: narození dětí, výchova po dobu přípravy na budoucí zaměstnání apod Průša (2007). Systém státní sociální podpory je poskytován především rodinám s nezaopatřenými dětmi, a nesmíme opomenout, jak uvádí Průša (2007), že tento systém je systémem komplexním. (Evers, et. al., 2011) zmiňují, že každý občan má dle práv nárok na poskytnutí sociální dávky, a kvalita nároků se posuzuje v každém případě zvlášť.

Sociální pomoc

Matoušek (2016) uvádí, že Sociální zabezpečení je instituce, která poskytuje ochranu a pomoc klientům v případech ohrožení zdraví, nemoci, invalidity, nezaměstnanosti, těhotenství, důchodu a další. Rozdíl od sociální pomoci, je v tom, že si občané na sociální zabezpečení občané přispívají sami. Úkolem institucí Sociálního zabezpečení je také přerozdělovat příjmy. Přerozdělování příjmů v tomto případě znamená, že jsou

příjmy od bezdětných lidí rozděleny rodinám s dětmi, a příjmy od majetných rodin, jsou rozdělování méně majetným rodinám.

Sociální služby jsou nedílnou součástí sociálního zabezpečení, spadají do oblasti Sociální pomoci. (Matoušek, 2007)

Matoušek (2007) zmiňuje dva principy poskytování sociálních služeb, než je přímé poskytování. První princip je založen na tom, že se občan musí povinně pojistit pro vznik či případ sociálních událostí. Jedná se o sociální události, u kterých občan předpokládá, že je nevládne svými vlastními silami. (například vážně postižený člen rodiny, závislý na přístrojích a intenzivní zdravotní péči).

Druhý princip je založen na základě, že občanům jsou poskytovány určité dávky, na které se ale nijak nepojistili, ale zákonodárce usoudí, že v těchto dávkách je pomoc, která je nutná a žádoucí. Tyto dávky jsou hrazeny z veřejných rozpočtů. Dávky, které jsou občanům poskytovány mohou být testované a netestované. Netestované jsou poskytovány občanům, kteří jsou subjektem určité vzniklé sociální události. Dávky testované jsou poskytovány v závislosti na příjmech uchazeče. (Matoušek, 2007)

Sociální pomoc je jedním z nástrojů sociální ochrany. Pokud je sociální pomoc poskytnuta posuzují se podmínky, zda je opravdu nárok na posuzovanou dávku, provádí se sociální šetření sociálními pracovníky, kteří jdou přímo do rodin s dětmi. O tom zda je nárok na dávku rozhoduje příslušná instituce, úřad či soud. Sociální pomoc se poskytuje zejména těm nejhroženějším skupinám (Vojtíšek, 2018). Do této pomoci patří především sociální služby, proto je nutné sociální pomoc v této práci zmínit.

1.7. Poskytovatelé sociálních služeb

Sociální služby poskytují jednak obce a kraje, které kladou důraz na rozvoj sociálních služeb, prostřednictvím skutečných potřeb klientů a zároveň hledají zdroje k jejich spokojenosti. (Dolanský, 2008). (Adam et. al., 2009) zmiňují, že existuje management v poskytování sociálních služeb, jedná se o cyklus hodnocení služeb dle plánování, poskytování služby, kontroly a následného přezkumu.

Nestátní neziskové organizace a fyzické osoby se také řadí mezi poskytovatele sociálních služeb. Tyto organizace a fyzické osoby nabízejí širokou škálu služeb a jsou

významnými a nezbytnými poskytovateli. A v neposlední řadě má na poskytování sociálních služeb zásluhu Ministerstvo práce a sociálních věcí. (Dolanský, 2008).

Úkolem poskytovatele je zařídit dostupnost informací, které budou veřejně dosažitelné a umístěné tak, aby uživatel k daným informacím měl neomezený a snadný přístup po dobu 24 hodin, 7 dní v týdnu Čámský et. al. (2011).

Čámský et.al. (2011) ve své publikaci uvádí, že sociální služby se poskytují prostřednictvím smlouvy, kde účastníkem je poskytovatel služby a zájemce. Smlouva je uzavírána dobrovolně, platí rovnost obou zúčastněných stran, a obě strany by se měly dohodnout na vzájemných cílech.

Poskytovatele sociálních služeb tvoří:

- a) územní samosprávné komplety
- b) Právnícké osoby
- c) Osoby fyzické
- d) Ministerstvo a ministerstvem zřizované složky státu (Prudká, 2015).

Povinnosti poskytovatelů sociálních služeb

Je naprosto nezbytné, aby každý poskytovatel vytvořil takové podmínky, kdy při své činnosti bude schopen všechna práva svých klientů dodržovat, a navíc bude schopen hodnověrně prokázat, že tak činí (Čámský et. al, 2011 s.35-36).

Čámský et. al., (2011) dále uvádějí, že je nezbytně nutná znalost vnitřních pravidel a samozřejmě poskytovatel sociálních služeb by měl zachovat mlčenlivost a respekt vůči každému klientovi, kterému je služba poskytována. Úkolem poskytovatelů je aktualizovat informace o službách, především cenových sazeb za sociální služby. Hlavním úkolem poskytovatele je poskytnutí služby, v co nejrozsáhlejším zájmu uživatele. Poskytovatel se snaží co nejvíce přizpůsobit specifickým potřebám klienta, jeho požadavkům a jeho osobním cílům. Poskytovatel musí uživatele služeb zapojit do plánování a následného uskutečnění služby.

Povinnosti poskytovatele sociálních služeb

Informovanost a srozumitelnost – každý poskytovatel je znalý v tom, jaké jsou jeho povinnosti v rámci poskytování služeb, musí znát vnitřní pravidla, normy. Umí sestavit individuální plán, či smlouvu při poskytování služby.

Pro vznik dobře fungujícího vztahu při poskytování sociálních služeb, je důležité, aby mezi poskytovatelem a uživatelem vznikla vzájemná důvěra. Uživatel se musí dobrovolně a sám rozhodnout, zda využije služeb sociálních a u koho o danou službu požádá. Rozhodnutí uživatele o poskytnutí služby se učiní na základě přesných a mimo jiné i pravdivých informací.

Objem informací, které uživatel hledá, by měl zahrnovat především přehled o tom, jaké sociální služby může využít, jakou formou jsou služby poskytovány, jaké podmínky jsou nutné pro jednotlivé služby. Dále jaká je cenové rozpětí služeb, kapacita zařízení, zda se vytváří smlouva, či zda je možné předložit stížnost, mimo jiné i stížnosti anonymní.

Informační materiály se vytvářejí s důrazem na cílovou skupinu, ale i na širokou veřejnost, pro kterou jsou informace určeny také. Informační materiály jsou podávány ve 2 verzích. První verze je pro veřejnost celkově a druhá verze je pro zájemce o sociální službu, dle cílově zaměřených skupin.

Dodržování lidských a občanských práv a zájmů uživatelů, zamezení střetu zájmů – zde je opět důležitá znalost vnitřních norem, znalost sestavování smluv, či plánování. Dále řešení stížností, při výkonu služby, k danému klientovi, který přišel o službu žádat. Podstatou vnitřních pravidel a norem je bezproblémové poskytování služeb s respektem a empatií k uživatelům. Nutno podotknout, že pravidla a normy by měli znát i samostatní uživatelé. Cenové rozpětí, nebo kapacitní omezení by mělo být všem zájemcům o službu volně k dispozici. Dodržování standardů se ukládá všem, a plnění těchto standardů je sledováno inspekcí kvality.

Písenná vnitřní pravidla – poskytovatel sociálních služeb musí zachovat respekt k uživatelům a musí být empatický, protože tyto dvě vlastnosti jsou nezbytností pro poskytování služeb.

Individuální plánování při procesu služby – plánování probíhá při aktivní přítomnosti uživatele/uživatelů. Přítomnost uživatele/uživatelů je nutná především z toho důvodu, že se poohlíží na osobní stanoviska a cíle uživatele, jak reaguje na změny prostředí, jak vnímá danou situaci. Individuální plán musí být dostatečně jasný a srozumitelný pro uživatele. Plán musí být průběžně kontrolován, zda se naplňuje a splňuje všechny požadavky uživatele. Všechny změny či průběh plánu se řeší s uživatelem služby, nejlépe v pravidelném režimu.

Evidence žadatelů zamítnutých poskytovatelem – a to především při malé kapacitě zařízení. Při poskytování sociálních služeb, může nastat i situace, kdy je zájemce o službu odmítnut, protože kapacita v dané chvíli neumožňuje v dané chvíli uživatele přijmout a zaevidovat jej. Tato evidence a následně písemná dokumentace, se provádí hlavně z důvodu selekce uživatelů na 2 skupiny a to „žadatelé, kteří mají zájem o službu“ a „žadatele, kteří nemají zájem“. Písemná dokumentace o odmítnutí žadatele, se vede z důvodu určité záruky, že poskytující nepochybil a sledoval zájmy uživatele, a také proto, že poskytovatel se nedopustil žádné diskriminace vůči klientovi/žadateli.

Smlouva o poskytnutí sociální služby – zahrnuje vztah mezi poskytovatelem a uživatelem služby. Smlouva o poskytnutí služby je zejména právního charakteru, v oblasti sociálních služeb. Poskytovatel je povinen uzavřít smlouvu s žadatelem. Zákon stanovuje v jakých podmínkách se smlouva uzavírá. Smlouvu může žadatel s poskytovatelem uzavřít i ústně. Nesmíme opomenout, že důležité je splnit podmínky uvedené ve smlouvě.

Zvláštní stanovisko na specifické potřeby – jedná se hlavně o uživatele, kteří jsou sociálně vyloučeni, nebo ohroženi. Je to „nejcitlivější“ skupina lidí. Kopecká (2015) Uvádí, že pokud chceme s klientem docílit spolupráce, je důležité respektovat jeho zvláštnosti. Jednání s takovýmto uživatelem, by mělo probíhat ladně, bez různých křečovitých, či strojených činností, aby se klient cítil co nejlépe a nejpřirozeněji (Čámský, et. al., 2011).

Žadatelé sociálních služeb

O sociální službu si žadatel musí zažádat sám. Existují druhy služeb, kdy obce a kraje vydávají rozhodnutí o poskytnutí služby prostřednictvím správního řízení. Mezi takovéto služby patří například služba pobytová či pečovatelská. (Čámský et. al., 2011).

U sociálních služeb pro rodiny s dětmi by to byl například Azylový dům pro matky s dětmi, Nízkoprahové zařízení pro rodiny s dětmi, Sociálně právní ochrana dětí.

Uživatelé sociálních služeb

Může nastat i situace, kdy uživatelé nemají snadný přístup k informacím o poskytování služeb. Mezi takovéto situace patří například to, že uživatel nemá přístup k internetovým stránkám, nebo neví, jak se s webovými stránkami zachází. V takovýchto případech je nutné, aby uživatel měl přístup k materiálům i v různých institucích, kam si může osobně zajít. Institucemi, kde budou tyto materiály dostupné jsou hlavně obecní úřady, školy, zdravotní zařízení nebo informační centrum. (Čámský et.al., 2011)

Velkou roli v tomto případě hraje vztah poskytovatele mezi těmito institucemi, ať už v místě, kde služby poskytuje, ale i v celém kraji či regionu, a s obecními úřady příslušné obce s rozšířenou působností.

Zřizovatelé sociálních služeb

Matoušek (2007) zmiňuje, že zřizovateli sociálních služeb jsou obce, kraje a Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Obce mohou zřizovat služby v rámci samostatné působnosti jednak jako vlastní organizační jednotku bez právního charakteru, či jako příspěvkové organizace, které mají svojí právní subjektivitu (Matoušek, 2007).

2. Sociální prevence

2.1. Vymezení pojmu sociální prevence

Sociální prevence se soustřeďuje na osoby, jejichž nepříznivá sociální či životní situace je způsobena krizovou situací, životními návyky, či stylem vedení života vyvolávajícím konflikty se společností, a okolím. Dále se sociální prevence a její služby provádějí, pokud je nějaké sociálně znevýhodněné prostředí jedince, nebo jsou ohrožena jeho práva a zájmy způsobené trestnou činností jiné osoby (Králová, Rážová, 2012). (Kahoun et.al., 2014) popisují, že úkolem služeb sociální prevence je napomáhat těm osobám, které jsou ohroženi sociálním potlačením. Cílem těchto služeb je pomoci těm osobám, kteří potřebují překonat nepříznivé sociální události, a současně ochraňovat společnost od nežádoucích společenských jevů (Kahoun, et.al., 2014).

2.2. Služby sociální prevence

Dle zákona č. 108/2066 Sb., o sociálních službách jsou službami sociální prevence:

§ 54 Raná péče

§ 55 Telefonická krizová pomoc

§ 56 Tlumočnické služby

§ 57 Azylové domy

§ 58 Domy na půl cesty

§ 59 Kontaktní centra

§ 60 Krizová pomoc

§ 60a Intervenční centra

§ 61 Nizkoprahová denní centra

§62 Nizkoprahová zařízení pro děti a mládež

§ 63 Noclehárny

§ 64 Služby následné péče

§ 65 Sociálně aktivizační služby

§ 66 Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením

§ 67 Sociálně terapeutické dílny

§ 68 Terapeutické komunity

§ 69 Terénní programy

§ 70 Sociální rehabilitace (Zákon č. 108/2006 Sb., str. 111-113).

2.3. Služby sociální prevence poskytované pouze rodinám s dětmi

2.3.1. Telefonická krizová pomoc

Je terénní služba, poskytující pomoc dospělým a dětem, které se ocitají v nelehké životní situaci, a nezvládají danou situaci řešit vlastními silami (Arnoldová, 2016).

2.3.2. Azylové domy

Poskytují pomoc v nepříznivé situaci, zejména při ztrátě bydlení. Cílem této služby je poskytnout osobám pobytovou službu i se sociálním poradenstvím, poskytnutím stravy, či pomoc při vyřizování osobních situací (Kahoun, et.al., 2014). Dle registru poskytovatelů sociálních služeb MPSV ČR (© 2006) je to například Azylový dům Rybka, o.p.s. v Husinci, či Jihočeská RŮŽE z.s Krizové centrum pro matku a dítě.

2.3.3. Domy na půl cesty

Mají charakter pobytových služeb, zejména pro osoby do 26 let věku, které po dosažení zletilosti opouští školní instituci z hlediska výkonu ústavní či ochranné výchovy. Tato služby je i pro osoby, které vycházejí z jiných institucí pro péči o děti a mládež. Služby jsou přizpůsobeny specifickým potřebám osob (Arnoldová, 2016). Cílem této služby je pomoc mladým osobám, začleňující se do samostatného života a chtějí se stát nezávislými osobami (Kozlová, 2005). Dle registru poskytovatelů sociálních služeb

MPSV ČR (© 2006) je Domovem na půl cesty například Centrum sociální pomoci Třinec, příspěvková organizace.

2.3.4. Sociálně aktivizační služby

Tyto služby jsou poskytované především rodinám s dětmi, poskytují se jak formou terénní, tak ambulantní. Formou ambulantní se poskytují především při ohrožení dítěte z důvodu dlouhodobé krizové sociální situace, kterou rodiče nedokážou řešit sami a potřebují odbornou pomoc (Arnoldová, 2016). Dle registru poskytovatelů sociálních služeb MPSV ČR (© 2006) řadíme do sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi Centrum sanace rodin s dětmi – spolek, či Cheiron T. o.p.s.

2.3.5. Terénní programy

Služby jsou poskytované osobám, které mají rizikový způsob života, či jsou ohroženi. Terénní programy se zaměřují především na problémové skupiny dětí a mládeže nebo osoby ze sociálně vyloučených lokalit. Cílem těchto programů je interakce do běžného způsobu života, minimalizace rizik. Tato služba je poskytována bez úhrady. (Arnoldová et.al., 2013)

2.3.6. Krizová pomoc

Cílem této pomoci, je rychlá pomoc osobě, která se dostala do nepříznivé sociální situace, a tato osoba to nezvládá vlastními silami bez odborné pomoci. Cílovou skupinou jsou především lidé, kteří se dostanou do negativní sociální situace, a tato situace vyžaduje okamžitou pomoc (Kozlová, 2005).

2.3.7. Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

Jsou poskytovány formou ambulantní, případně i terénní. Cílovou skupinou jsou děti od 6 let do 26 let, ohroženy společensky negativními situacemi a jevy. Cílem této služby je zejména zlepšování kvality života, snížení sociálních a zdravotních rizik, souvisejících s vedením běžného života. Zařízení nabízí možnost trávit zde volný čas (Králová, Rážová, 2012). Cílem těchto služeb je především prevence před vznikem sociálně-patologických jevů, zdravotního ohrožení a rizik, nebo lepší orientace ve společenském prostředí, tudíž napomáhání k sociální interakci. Služba nabízí výchovné, aktivní a rozvojové činnosti, je poskytnuta bez úhrady (Duková, et.al., 2013).

Zařízení působí v sociálně vyloučených lokalitách, kde není dětem věnována taková pozornost a žijí zde sociálně slabé rodiny. Tato služba je poskytována formou terénní služby.

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež usilují především o výchovné a vzdělávací aktivní činnosti, pomoc při interakci do společnosti a o sociálně terapeutické činnosti (Kahoun, et. al., 2014). Dle registru poskytovatelů sociálních služeb MPSV ČR (© 2006) je řazeno mezi nízkoprahové zařízení pro děti a mládež například Althaia, o.p.s., nebo CENTROM, z.s.

2.3.8. Nízkoprahová denní centra

Duková et. al. (2013) uvádějí, že nízkoprahová centra poskytují služby ambulantní, a tyto služby se poskytují bez úhrady.

3. Rodiny s dětmi

3. 1. Definice rodiny

„Rodina je obecně chápána jako nejpůvodnější, nejpřirozenější a nejdůležitější lidská skupina a instituce, jako ekonomická jednotka i jako základní stavební prvek sociálních struktur.“ (Kapitoly systematické sociologie, Reichel, str. 177)

Reichel dále uvádí, že rodina je objektem různých sfér jako je například psychologie, demografie, ekonomie apod. Reichel charakterizuje rodinu jako primární skupinu, která bývá většinou menšího a neformálního charakteru. Základním znakem rodiny je symbióza muže a ženy s jejich dítětem, dětmi. Je to tedy stručně řečeno soužití lidí, kteří jsou k sobě vázány různými příbuzenskými vztahy – nepokrevními a pokrevními. (Reichel, kapitoly systematické sociologie).

Rodina je vlastně nejstarší základní skupina, která je společenského charakteru a je spojená nejrůznějšími vztahy mezi sebou. (Dunovský, 1999). Dunovský (1999) dále uvádí, že se rodina utvrzuje svými funkcemi, povinnostmi, činnostmi, které své členy zabezpečují a tvoří celek. Nesmíme opomenout, že rodina prochází různými proměnami, vývojem, člověk se nachází neustále v cyklech a sférách.

Dunovský (1999) uvádí, že pokud tyto role členové rodiny vůči sobě nesplňují, je pravděpodobné, že mohou nastat patologické jevy v rodině, rodina se může stát dysfunkční a to znamená velké nebezpečí pro danou rodinu, proto je velmi důležitá podpora rodiny a pečovat o svou rodinu na maximum.

Procházka (2012) například zmiňuje, že rodina je strukturovaný celek, a má dominantní role. Rodina jako celek by měla vytvářet bezpečný, rozmanitý a stálý prostor a prostředí pro produkci a reprodukci života. (Maluccio et. al., 2002) publikují, že rodina by si měla pomáhat mezi sebou splňovat řadu potřeb, jako je například výživa, či výchova prostřednictvím funkcí rodiny. Důležité je, aby rodina byla otevřená, jak k sobě, tak i ke svému okolí proto je důležité udržovat vztahy i ve svém okolí.

Rodinné prostředí by mělo být vždy konkrétním prostorem, kde ta rodina žije – nejčastěji dům, bytové prostory. O tyto prostory rodina pečuje, utváří v něm právě to rodinné prostředí, a s plynutím času se i mění a rozrůstá Procházka, (2012). Procházka (2012) dále poukazuje na to, že pokud rodina funguje a je stabilní ve všech ohledech i co se týče vztahů mezi prarodiči a dalšími blízkými příbuznými, můžeme jej považovat za základní jednotku lidské společnosti. Prostředí rodinné ovlivňuje jednak výchovu, ale i budoucí začleňování dítěte do společnosti. Jedná o vztahové momenty – to znamená, zda je rodina fungující nebo spíše disharmonického charakteru, zda je úplná či nikoliv, zda jsou kladné vztahy mezi příbuznými, či spíše záporné, výchovné styly. Druhým takovým momentem je moment morální a kulturně sociální – jde o vybavení prostředí v rodině, vzdělání rodičů a celkově inteligentnost rodiny. Ač se to nezdá, tak všechny jednotlivé momenty, byť malého či většího rozměru jsou do budoucna pro dítě a společnost velmi důležitými hodnotami.

Dále Procházka (2012) zmiňuje, že rodiče přivádí své potomky do svého prostředí, které je kulturní a má určité specifické tradice, a v tomto prostředí dítě vyrůstá, proto je velmi důležité dítě vést s těmi pravidly, a s tím prostředím, které už v rodině funguje a existuje. Jelikož rodiče jsou pro dítě vzor, tudíž se od rodičů od počátku života učí jejich morální hodnoty, chování, rozpoznávání co je prospěšné a co nikoliv. Dítě v tomto ohledu formuje takzvaně svůj mravní profil.

Jandourek (2012) definuje rodinu jako skupinu osob, kteří jsou spojeni – manželstvím, příbuzenstvím pokrevním, nebo osvojením. Jedinci žijící ve vzájemném působení jsou manželé, rodiče, děti a bratr, sestra. Rodina, která funguje, splňuje různé funkce, které

jsou důležité pro členy v rodině. Nejdůležitějšími aspekty dle Jandourka (2012) jsou především emocionální a psychologické pocity, ty se projeví zejména láskou, přátelstvím a vzájemnou harmonií v rodině. Dalšími prioritami a funkcemi, které rodina poskytuje jsou politické a sociální funkce, Co se týče institucionálního pojetí, tak instituce se starají o to, když je například někdo v rodině nemocný, nebo postižený, tak úkolem institucí je zabezpečit rodinu v těchto případech, a starat se tak o její socializaci.

Podstatou rodiny charakteristické jako skupina je společná symbióza rodičů a dětí, ale bohužel u mnoha rodin a manželství tomu tak není. V tomto případě pak vznikají sociálně patologické jevy v rodině (Jandourek, 2012).

3.2. Charakteristické rysy rodin s dětmi

Rodina má ve společnosti dominantní postavení, je to strukturovaný celek Procházka (2012). Rodina má 3 typy funkcí. Matoušek, Pazlarová (2010) zmiňují že je to funkce podpora socializace – výchova dětí, vztahová podpora dospělých a ekonomická pomoc všech členů rodiny. U dvou prvních funkcí nebude rodina většinou zastupitelná, jelikož nemůžou rodičové určit, či si naplánovat, jak bude probíhat výchova. Dítě se může dostat do problémové party ve škole, či se nebude chtít učit, popřípadě dělat domácí úkoly.

3.3. Pojmy spjaté s charakteristikou rodiny

Rodičovství

Rodičovství je chování rodiče vůči dítěti, i co se týče výchovy a starání se o dítě. Do chování rodiče vůči dítěti jsou zařazeny všechny typy chování. Správné rodičovství je označováno jako milující, starající se, ochranné, nepřetržité. Rodičovství má vliv na vývoj dítěte a to jak se dítě bude v budoucnu chovat Matoušek, Pazlarová (2010).

Manželství

Matoušek (2016) charakterizuje manželství jako vztah mezi ženou a mužem legitimovaný náboženství, či právem, a s účelem založit rodinu.

Rozvod

(Matoušek a kol., 2013) definují rozvod jako jednu z nejnáročnějších situací pro osoby, které spolu žijí. Hlavní příčinou rozvodů je neschopnost se podřídit pravidlům druhého, a zároveň nenacházení vzájemných názorů a pohledů na svět. Nejvíce rozvod prožívá a stresuje se z něj dítě, jelikož jsou bohužel někdy svědky hádek a agresivního chování svých rodičů. V rozvodových situacích sleduje zájmy dítěte sociální pracovník z odboru sociálně-právní ochrany dětí.

Sourozenecké vztahy

Dítě vyrůstající v rodině jako jedináček má velkou pozornost od rodičů, narození druhého dítěte, tedy sourozence způsobí dítěti prvnímu potíže, jelikož pozornost rodičů se najednou přenesla i na mladší dítě. Obecně platí, že čím více bude mít rodina dětí, tím menší bude věnována pozornost všem dětem. Pozitivním bodem je to, že sourozenci mezi sebou navazují vztahy a to je do budoucna posílí a obohatí, nebudou mít problém navázat konverzaci, či se zapojit do kolektivních kroužků. Dalším pozitivem je pomoc rodičům od starších dětí s mladším dítětem. Sourozenci mohou také vytvářet podporu a pomoc v rodinách, kde není funkčnost ze strany rodičů (Matoušek, Pazlarová 2010).

3.4. Funkce rodiny

Funkční rodina by měla splňovat všechny základní funkce rodiny, které dále popisují. Rodinná politika je pro stát velmi důležitá, jelikož stát bude oporou pro všechny typy rodin s dětmi. (MPSV.cz, © 2017).

Funkce biologicko-reprodukční

Reichel (2008) uvádí, že rodina se rozrůstá „zevnitř“. Spočívá to v tom, že jsou naplňovány rodičovské touhy v podobě sexuálních potřeb, legálním a sociálně přijatelným způsobem.

Dunovský (1999) dále uvádí, že tato funkce zabezpečuje pokračování generací v rodině a to porozením dalšího člena rodiny.

Procházka (2012) zmiňuje, že rodina je vlastně neoptimálnějším prostředím pro funkci reprodukční, jelikož narození potomka vytváří smysl lidského života a další generace. Narození dítěte je smyslem pro další rozvoj partnerských vztahů v rodině, a dává jim

nové cíle a výzvy. Procházka (2012) uvádí, že rodičovství je charakteristickým znakem dospělosti a zralosti jedince.

Funkce sociálně-reprodukční

U této funkce je typickým charakterem skutečnost, že se jedince učí sociálně žít, má určité sociální role a stává se sociálním člověkem. Je seznámen s rodinnými pravidly, hodnotami, a tím je začleněn do takzvaného sociálního dění v rodině. Používá reprodukční celospolečenské mechanismy. Jedinec nachází své společenské postavení v rodině, strukturu rodiny, kulturní návyky rodiny, ekonomické postavení. Zároveň se ale také nachází v sociálních nerovnostech rodiny. (Reichel, kapitoly systematické sociologie).

Funkce kulturně-reprodukční

spočívá v tom, že rodina postupně seznamuje členy rodiny s kulturou ve společnosti, s etickými pravidly, normami, společenskými hodnotami, materiálními hodnotami. Člen rodiny nachází různé ideály, jazyky, víru. Poznává chování v rodině, vztahové vazby, společenské vnímání, kulturu, pravidla ve společnosti. Umí esteticky vnímat okolí rodiny a zapojuje se do běžných činností v rodině.

Pro tuto funkci je důležité, zda rodina spolu tráví volný čas, či nikoliv. Jakým aktivitám se rodina společně věnuje, a zda mají společné koníčky, Procházka (2012).

Funkce ekonomická

Tuto funkci plní rodina vůči svým členům novým, příchozím, zrozeným i vůči členům zakládajícím, v určitých případech též pro některé členy rodiny širší. Tj. nejen rodiny nukleární, ale také pro rodiče či sourozence zakladatelů apod (Reichel, 2008, str. 187).

Funkce ekonomická představuje uspokojení základních životních potřeb rodiny a to ve škále od materiálních potřeb až po potřeby existenční povahy. Existenční povahou je především výživa, oblečení, bydlení, nájem, náklady na studium a zájmové kroužky či činnosti členů rodiny. Rodina má určité potřeby a to materiální a nemateriální. Rodina si shromažďuje finanční prostředky, pokud mají nějaké investiční či podnikatelské záměry. Rodina je jednak spotřebitelem a zároveň producentem a také daňovým subjektem, tímto přispívá do ekonomiky ve společnosti.

Funkce terapeuticko-pečovateľská

Tato funkce znamená to schopnost rodiny a členů rodiny pečovat o své blízké. Rodina by měla poskytovat svým blízkým domácí zázemí a také se o své členy starat. Důležitá v rodině je i psychická podpora, to znamená společně zvládat životní neúspěchy, například ztráta zaměstnání, neúspěch ve škole apod. Reichel zmiňuje, že rodina jako osobnost má tři dimenze a to somatickou, psychickou a sociální. Tyto dimenze se společně prolínají, dále uvádí, že tyto tři dimenze mají za následek to, že člen rodiny při mírnějších onemocněních sám hledá své rodinné prostředí. V těžších případech jako je například úraz či operace, kdy za člena rodiny vše zajistily specializované instituce, se člen rodiny rychleji uzdravuje a dělá pokroky, jelikož chce zpět do svého rodinného, přirozeného prostředí.

Funkce výchovně-vzdělávací

Na této funkci se rodina už tak moc nepodílí, jelikož do jisté míry se této funkci ujmula specializovaná střediska. Úplně první etapou, kterou jedinec v rodině prochází je rodinná výchova, která je jedna z nejdůležitějších a od ní se odvíjí chování jedince. Potom už takový význam rodina nemá, jelikož přichází období povinné školní docházky, a to je bráno jako povinnost a v tomto momentě je rodina spíše v pozadí takzvaného dění, ale neustále má za úkol výchovu dítěte a být mu motivací a mít u dítěte respekt. Výjimkou je pouze vzdělávání prostřednictvím „domácích škol“.

Funkce Obranná

Reichel ve své publikaci uvádí, že tato funkce byla dříve považována za zcela běžnou, ale v nynější době je ponechána institucím, které mají za úkol tuto funkci plnit. Dále zmiňuje, že funkce rodinné obrany spočívá v tom, že je spíše symbolická, například zastání se člena rodiny, nebo povzbuzování.

Procházka (2012) ve své publikaci zmiňuje, že v této funkci rodina dotváří pocit bezpečí a jistoty, a dává tím najevo, že každý člen v rodině někam patří, a vždy bude mít své místo mezi svými nejbližšími.

3.5. Podpora rodiny

Pokud hovoříme o podpoře rodiny jako takové, tak používáme také pojem tzv. „udržování rodiny“ (Matoušek et. al., 2014)

Dle Matouška et. al. (2014) označujeme jako podporu rodiny různé programy, které mají za cíl hlavně napomáhat všem členům rodiny a také aby se členové rodiny navzájem podporovali, plnili své potřeby a řešili věci i v prostředí mimo rodinu. Podpora rodiny funguje na principu tzv. Týmové práce. Podpora rodiny dle Matouška et. al. (2014) nepozoruje jen zájmy dítěte, ale také řeší to, jak se k sobě chovají dospělí v tom svém rodinném kruhu.

Mezi jednu z cílových skupin podpory rodiny řadíme mnoho problémové rodiny, tyto rodiny jsou v podstatě tou nejnáročnější klientelou. Na mnoho problémových rodinách se dá znázornit, co všechno podpora rodiny může zahrnovat. (Matoušek et. al., 2014).

Významnými charakteristikami, které patří k systému komunikace a efektivní práce s danou rodinu patří

- *Osobnostní dispozice členů rodiny,*
- *Zdravotní a psychické problémy členů rodiny,*
- *Bydlení a prostředí, v němž rodina žije,*
- *Vazby na instituce a úřady,*
- *Zvládání provozu domácnosti,*
- *Zaměstnání dospělých a škola u dětí,*
- *Ekonomika rodiny,*
- *Způsoby trávení času,*
- *Způsoby stravování,*
- *Způsoby udržování zdraví. (Matoušek et. al., 2014 s. 20)*

Jako prostředí, kde je podpora rodiny poskytována by se dle Matouška et. al., (2014) volit domácí prostředí. Domácí prostředí je pro rodiny přirozené a je to méně formálnější a uvolněnější. Jako negativum se považuje skutečnost, že při poskytování podpory v domácím prostředí rodiny se zasahuje do domácího prostředí a chodu rodiny (např. je narušeno soukromí rodiny), dále práci s rodinou mohou narušovat domácí mazlíčci, menší děti, nebo návštěva z okruhu rodiny. (Matoušek et. al., 2014).

Dle mého názoru je velmi důležité, aby spolupracovali všichni členové rodiny, jinak tato terapie nemá smysl. Rodina by si měla naslouchat, pomáhat si za každé situace, a snažit se co nejvíce podporovat všechny členy rodiny

3.6. Rodinná politika

Dle Koncepce rodinné politiky, které vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí je rodina určitým prostorem, kde dochází ke zkvalitňování osobního rozvoje člověka, místem pro produkci lidského kapitálu, a pro výchovu budoucích pokolení. Stabilní a dobře se prezentující rodina je zárukou velmi dobrého prostředí, pro to, aby se zde mohly vychovávat další generace. Rodina je vnímána ve společnosti jako nezastupitelná jednotka.

Až do 18. Století byla v Evropě rodina vnímána a definována jako společenství, které se o své členy staralo, zajišťovalo vše ekonomického charakteru, a poskytovalo vzdělání, seberozvoj a péči v případě onemocnění či ve stáří Matoušek, Pazlarová (2010). Nyní je rodina dle koncepce rodinné politiky (MPSV, © 2006) definovaná jako společný prostor, ve kterém dochází k vytváření osobnosti člověka, k tvorbě lidského kapitálu, výchovy a rozkvětu budoucích generací.

3.7. Sociálně patologické jevy v rodině

Nejprve bych definovala co to vlastně sociální patologie znamená. Sociální patologii Fisher, Škoda (2014) uvádějí, jako soubor jevů, které jsou nezdravé a společensky nežádoucí. Jsou to také jevy, které jsou abnormální ve společnosti. Sociální patologie řeší způsoby chování, které vidí společnost jako negativní, poněvadž tyto způsoby porušují veškeré morální a právní normy (Fisher, Škoda, 2014).

Sociální patologií se zabývá spousta vědních oborů, mezi ty hlavní patří: sociologie, psychologie, medicína, nebo pedagogika speciální. Všechny vědní obory, zkoumají a rozebírají příčiny a vlivy, vedoucí k nějakému konkrétní patologickému jevu.

Co se týče sociálně patologických jevů v rodině, je rodina nejdůležitějším subjektem, kde dochází k uspokojování jak psychických, tak i fyzických a sociálních potřeb. Jelikož rodina je poskytovatelem zázemí, je velmi důležité, aby se členové v rodině k sobě chovali slušně a měli harmonické vztahy. To jak se k sobě budou členové

v rodině chovat, má právě velký dopad na to, jak se bude dítě chovat v jiném, pro něj neznámém prostředí. Rodina mění jedince v průběhu života, a je tudíž významným držitelem budoucích rolí a identity ve společnosti (Fisher, Škoda, 2014).

Bohužel v některých případech je možné, že rodina se stane sama sobě přítěží, a to pak může způsobit vznik různých psychickým problémů, a začnou se vyskytovat i sociálně patologické jevy. Jedná se zejména o problémy s dysfunkcí a afunkcí rodiny, psychické deprivace, rodiče se nemohou či nedokážou o dítě postarat, dítě je týrané, nebo sexuálně zneužívané, problémy s neúplností rodiny. Všechny tyto problémy a poruchy jsou označovány jako poruchy rodičovské role (Fisher, Škoda, 2014).

Někdy bývá sociální patologie označována jako sociální deviace, či dezorganizace. Je třeba ale rozlišovat pojem sociální deviace a patologie, jelikož se tyto pojmy od sebe jednoznačně liší. Sociální jevy, které jsou označovány za deviantní chování, nemusí být patologické. Jelikož sociální deviace je spíše chování, společensky nepřijatelné, ale je akceptované veřejností, a to je ten rozdíl. Sociální deviací rozumíme narušení nějaké sociální normy, extrémní postoje či styly chování (Fisher, Škoda, 2014).

Zmínila jsem několik sociálně patologických jevů, které mohou v rodině nastat.

Rodina ohrožující dítě

Matoušek a kol. (2014) uvádějí, že základními typy, kdy je dítě ohrožováno jsou především nevhodné podmínky pro život, zanedbávání či týrání. Pokud se zanedbává dítě v důsledku psychických potřeb, mluvíme o deprivaci. Zdrojem těchto faktorů mohou být podmínky, v kterých rodina a dítě žijí – například málo prostoru, nefunkční topení či voda, nedostatek jídla. Matoušek a kol. (2014) dále zmiňují, že problém nemusí být jen v zanedbání základních životních potřeb, ale dítě například nemá dostatečnou péči co se týče zdraví, má negativní podmínky pro své vzdělávání, učení se. V těch společensky horších případech může nastat to, že dítě je součástí negativních jevů, a je nevědomky zapojeno do trestných činů, nebo do prodeje a užívání alkoholu či drog.

Zdrojem všech negativně společenských vlivů, které na dítě působí jsou často rodiče a jejich chování. Při posuzování, zda je dítě ohroženo je také důležité zjistit, kdo v okruhu blízkých osob se o dítě opravdu stará a je mu oporou. Dalším důležitým prvkem je posouzení dítěte, zda se umí bránit nepříznivým podnětům.

Závislost člena rodiny

Závislost může vzniknout rychle, nebo může být následkem dlouhodobého užívání návykových látek. Pokud je jeden z rodičů závislý, ovlivňuje to jak psychický, sociální tak i fyzický rozkvět dítěte. Pokud matka při těhotenství užívala nějaké návykové látky, je velmi pravděpodobné, že dítě, které se jí narodí, bude mít celoživotní následky, či vývojové vady. Pokud je rodič pod vlivem nějakých látek, většinou si nevšímá potřeb dítěte. Toto pak vede k následnému zanedbávání dítěte – nedostane stravu, špatná hygiena, špinavé oblečení (Matoušek a kol., 2014).

V tomto ohrožení dítěte, kdy je jeden z rodičů závislý nesmím opomenout zmínit pojem tzv. transgenerační přenos. Tento přenos spočívá v tom, že pokud se dítě narodila již s nějakou závislostí, jelikož matka dítěte užívala návykové látky i v době těhotenství. Dítě se tak stane většinou případech samo osobou závislou, nebo si i jako budoucího partnera pro život, vybere právě osobu, která je závislá.

Syndrom CAN

Pešová, Šamalík (2006) zmiňují ve své publikaci, že děti s tímto syndromem mají význačné problémy s emocemi, trpí zvláštním chování, které na první pohled nepoznáme. Mezi základní formy CAN-SYNDROMU patří například týrání tělesného a psychického charakteru, či zanedbávání dítěte.

Tento syndrom je charakterizován tím, že dítě je zanedbané či zneužívané. Rizikovými faktory, které se k tomuto syndromu vážou je, že může být například dítě opakovaně nebo chronicky nemocné, dítě trpící úzkostí, neklidné nebo hyperaktivní děti (Kukla a kol., 2016).

(Kraus, et. al., 2007) publikují, že syndrom týrané dítěte je soubor všech nepříznivých situací v různých oblastech vývoje dítěte, a jeho postavení ve společnosti. Syndrom týraného dítěte má příznaky jako je například úmyslné ubližování dítěti rodiči, či příbuznými, nebo neposkytnutí stravy a manipulace s dítětem. Syndrom týraného dítěte je společensky negativní a nepřijatelný, projevuje se násilím na dítěte, v různých podobách.

Záškoláctví

Záškoláctví je definováno jako bezdůvodná a neomluvená přítomnost žáka během vyučovacích hodin, nebo v dalších povinných akcích vedené školou. Je to jev, při kterém žák bez omluvenky, a bez vědomí rodičů není přítomen ve výuce, škole a zdržuje se, jak mimo školu, tak i mimo domov (zkola.cz, © 2013-2019).

Je označováno jako takzvané „chození za školu“. Tímto pojmem je záškoláctví většinou označováno. Jedná se o přestupek žáka, který záměrně zanedbává školní docházku. Záškoláctvím je i to, že dítě porušuje školní řád. Tento patologický jev má negativní vliv na vývoj dítěte (Pugnerová, Kvintová, 2016).

Pugnerová, Kvintová (2016) definují záškoláctví jako bezdůvodnou a neomluvenou přítomnost žáka během vyučovacích hodin, nebo v dalších povinných akcích vedené školou. Je to jev, při kterém žák bez omluvenky, a bez vědomí rodičů není přítomen ve výuce, škole a zdržuje se, jak mimo školu, tak i mimo domov.

Typy záškoláctví lze rozdělit na dvě skupiny. Impulzivní záškoláctví spočívá v tom, že ho dítě neplánuje, ale je to náhlá reakce, kdy dítě opustí výuku. Impulzivní záškoláctví může trvat mnoho dnů, dokud to rodiče nezjistí. Uvádějí že impulzivní záškoláctví je vzniklý, náhodný a jednorázový akt. Zmiňují, že tento typ záškoláctví se může opakovat a nakonec trvat i spoustu týdnů, z důvodů obav z návratu či neschopnost řešit již vzniklý problém (Pugnerová, Kvintová, 2016).

Druhým typem záškoláctví je plánované záškoláctví. Plánované záškoláctví se objevuje pokud dítě nechce být zkoušeno, nebo je ve škole nějaký písemný test, či má problém s vyučujícími (Martínek, 2015).

Záškoláctví plánované je pravý opak impulzivního záškoláctví, z důvodu toho, že dítě má v úmyslu se škole vyhnout, typickým příkladem je omluvenka od lékaře, či nevolnost dítěte (Pugnerová, Kvintová, 2016).

Rozvod rodičů

Teyber (2007) uvádí, že každý druhý sňatek dle statistik bohužel končí rozvodem. Rozvod rodičů se dotýká nejvíce dětí, které to prožívají společně s nimi a musí tímto obdobím společně projít. Existují dvě reakce dítěte v době rozvodu, nejdříve nastává prvotní reakci, tedy reakce krátkodobého charakteru. A jako druhá nastupuje reakce

dlouhodobá, ta se od prvotní liší v tom, jakým způsobem rodiče v době rozvodového řízení reagují na chování a vnímání dítěte. Nejen tyto dva faktory ovlivňují průběh působení rozvodu na děti, existují faktory, které reakce dítěte ovlivňují. Faktor sociální, tento faktor zdůrazňuje zejména prostředí, ve kterém dítě žije. Dalším faktorem je ekonomický faktor, nastává totiž změna co se týče financí, rodiče najednou nemají společné finance a tudíž některé prostředky musí rodič omezit. (Teyber, 2007 s. 18) zdůrazňuje že *dítěti nezpůsobuje problémy samotný rozvod, nýbrž způsob, jakým rodiče reagují na chování dítěte, a také kvalita rodičovství.*

3.8. Sociální služby pro rodiny s dětmi

Sociálně právní ochrana dětí

Je zakotvena v zákoně č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (Procházka,2012).

V České republice je státním orgánem péče o dítě Oddělení sociálně právní ochrany dětí. Toto oddělení má na starosti veškerou problematiku, která se týká rodin s dětmi. Oddělení sociálně právní ochrany dětí řeší případy, kdy rodiče špatně zacházejí s dětmi, dále se zabývají výchovou rodin s dětmi. Dále navrhuje opatření, kdy je dítě buďto odebráno s rodiny, či je omezeno nebo zbaveno postavení rodičovské odpovědnosti. Toto oddělení může také navrhnout ústavní výchovu.(Matoušek, Sociální služby). Pracovníci oddělení sociálně právní ochrany dětí jsou opatrovníky v době rozvodu rodičů dítěte. Sledují výkony ústavní a ochranné výchovy. Vystavují rozhodnutí, že o dítě v rodině se nikdo nestará. Mohou navštěvovat neploleté osoby ve věznicích a účastní se situací, kdy se projednávají trestné činy u nezletilých dětí.

Orgány sociálně právní ochrany dětí spolupracují s poradenskými službami ve školství. Sociálně právní ochrana dětí poskytuje službu především dětem nezletilým, a konají dohled nad výchovou dítěte, ochranou práv dítěte či zda je o dítě v rodině správně postaráno a netrpí nějakými poruchami. Na OSPOD se mohou obracet rodiče, pokud nezvládají výchovu o dítě, či mohou zažádat o poskytnutí pomoci také školy, nebo OSPOD může oslovit samo dítě. Ve větších městech bývá OSPOD rozdělování do několika oddělení, Knotová a kol (2014) uvádějí, že mezi časté členění oddělení patří hlavně oddělení péče o dítě, a oddělení sociální prevence. OSPOD spolupracuje hlavně s pracovníky krizové intervence a kurátory pro děti a mládež. Kurátoři pro děti a mládež

jsou pro tuto činnost velmi důležití, pracují s dětmi, které se dopustily nějaké přestupku, či trestného činu, nebo byly obětí trestného činu. Dále spolupracují s dětmi, které jsou problémové a mají poruchy chování. Jejich dalšími úkoly jsou například vedení agendy o nezletilých dětech, správa rejstříku dětí, které mají nařízenou ústavní výchovu, spolupráce s Policií ČR, zastupování dětí nezletilých, příprava preventivních programů a aktivit, návštěvy rodin u kterých byl stanoven soudní dohled. Z těchto návštěv u rodin sepisují záznam ze sociálního šetření Knotová a kol. (2014).

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

Tato zařízení poskytují péči ve formě ubytování, stravování a výchovy dětí, která je vážně ohrožena. Pobyt je zde krátkodobý a tato zařízení nenahrazují biologickou rodinu. Pomoc je poskytována především dětem, které jsou týrané, zneužívané a jejichž práva jsou zásadně ohrožena (Matoušek, 2016). Cílem tohoto zařízení je poskytnutí dočasného pobytu v bezpečném prostředí, které bude usilovat o harmonický rozkvět osobnosti dítěte. Jelikož prvotní návrat dítěte je ihned do jeho vlastní rodiny, je důležité po celou dobu pobytu spolupracovat s biologickou rodinou a aktivně nabízet rodině možnosti při řešení daných situací, tak aby byla schopna se rodina osamostatnit v co největší maximální míře. Sociální pracovníci v těchto zařízeních aktivně spolupracují s orgány činnými a to zejména s orgánem sociálně-právní ochrany dětí. (Dětské centrum Čtyřlístek, © 2016).

Sociální poradenství

Poradenství je poskytnuto bezplatně, a každý sociální pracovník poskytuje základní poradenství vždy.

Předmětem základního sociálního poradenství je poskytnout osobě potřebné a stručné informace, které napomohou k řešení jejich vzniklé sociální události. Poskytovatele mají povinnost toto poradenství zajistit (Arnoldová, 2016). Cílem odborného sociálního poradenství je zaměřením se na jednotlivé okruhy osob, či sociálních skupin v různých druzích poraden. Mohou to být například manželské poradny, nebo poradny pro práci s rodinou (Arnoldová, 2016).

Co se týče sociálního poradenství poskytovaného pouze rodinám s dětmi řadíme do této kategorie zejména Manželské a rodinné poradny. Tyto poradny jsou poskytovány bezplatně. Mají anonymní charakter a zaměřují se na psychologickou, terapeutickou a

sociální pomoc v rámci řešení problémů v mezilidských vztazích. Předmětem těchto poraden jsou partnerské a rodinné vztahy, dále manželské neshody, sociálně-patologické jevy v rodině, či školní problémy u dětí (Kahoun et.al., 2014).

Azylové domovy pro matky s dětmi

Častými klienty tohoto zařízení jsou matky s dětmi, které jsou mladší než 3 roky a byly ohroženy partnerem/manželem, nebo vznikla jiná nepříznivá situace, která přímo/nepřímo zasahovala jí i její dítě. Tyto domy jsou kromě toho, že nabízejí zvýhodněné ubytování pro matky s dětmi, ale také pomáhají matkám při výchově dětí Matoušek (2007).

V současnosti jsou tyto azylové domovy pro matky s dětmi chráněnými bytovými jednotkami. Matky v těchto bytových jednotkách nacházejí útočiště pro ně a jejich děti, alespoň dočasně, než se jejich těžká životní situace, či právě ztráta bydlenílepší. Azylové domovy jsou charakterizovány jako takzvané přechodné útočiště. Při pobytu je ženám poskytnuto ubytování, dále pomoc při vyřizování důležitých záležitostí spojených právě s jejich lepším fungování v oblasti sociální. Azylové domy jsou směřovány k ochraně matek a dětí, a to prostřednictvím intervence, učí matky jak finančně hospodařit, či jak se řádně pečovat o děti. Cílem těchto domovů, a také cílem sociálních pracovníků pracujících v takovýchto zařízeních je, aby se matky vrátily zpět do běžného chodu života. Pobyt v těchto zařízeních si matky hradí sami Matoušek a kol. (2013).

Pedagogicko-psychologické poradny

Tyto poradny zajišťuje tzv. síť školských zařízení. Tyto služby jsou poskytovány hlavně dětem, které mají například poruchy s učením, nesoustředěnost ve škole, problémové chování ve škole mezi spolužáky apod.(Matoušek, 2007).

Velmi podobné zařízení jako jsou Pedagogicko-psychologické poradny se nazývá Speciálně-pedagogická centra tato centra jsou také zaměřena na problematiku dětí, mezi tyto problematiky řadíme hlavně: poruchy či vady řeči, mentální postižení, tělesné postižení nebo kombinované postižení (Matoušek, 2007).

4. Financování sociálních služeb

4.1. Systém financování sociálních služeb v ČR

(Průša, 2007) a (Matoušek, 2011) se shodují s problémem financování sociálních služeb v oblasti statistického sledování a výkazů, statistické údaje nejsou úplně přesné a spolehlivé. Prudká (2015) uvádí, že dotace, které poskytuje Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, se rozděluje skrz rozpočty jednotlivým krajům, které jsou v přenesené působnosti. Základní principy financování sociálních služeb zažily změnu, až přijetím zákona č. 108/2006 Sb., o Sociálních službách. (Bujdová, et. al., 2013) publikují kompetenci MPSV ČR v rámci finanční podpory. Obci se poskytne určitý finanční obnos na financování sociálních služeb. Finanční příspěvek se poskytuje dle toho, v jakém je zařazení a jaké je kategorie.

V rámci reformy veřejné správy v sociálních službách byly převedeny některá zařízení služeb sociálních a to konkrétně od 1. 1. 2003 z dosavadních okresních úřadů na obce a kraje. Na kraje se převedlo dohromady 265 samostatně fungujících zařízení sociálních služeb od úřadů okresních. Prostředky finančních toků ze státního rozpočtu mířící obcím a krajům na které se převedly organizace sociálních služeb dosavadně zřizované právě okresními úřady. (Kozlová, 2005) dále zmiňuje, že existují odlišné způsoby financování služeb identických a může to vést ke zvýhodnění jen určitých služeb vůči jiným. Tudíž je nutné, aby byly vytvořeny stejné a zřejmé podmínky pro všechny (Kozlová, 2005).

Samotný uživatel sociálních služeb je povinen podílet se na financování sociálních služeb v případě, že navržený zákon nestanoví jinak. Uživatel má povinnost platit úhradu za sociální služby dle výše příjmu, uživateli musí zůstat z jeho vlastního příjmu zaručené minimum. Výše úhrady se určuje podle kategorie, rozpětí a kvality poskytnuté služby, výše se stanovuje ve smlouvě o způsobu zajištění sociálních služeb mezi uživatelem a zvolenou obcí, případně poskytovatelem. Pokud se poskytují finanční prostředky uživateli, popřípadě rodině a osobám blízkým je počítáno dle návrhu zákona s povinností vybrané obce zajistit službu co nejchopárněji, nejefektivněji a nejúčinněji v rámci dostupných možností (Kozlová, 2005).

4.2. Zdroje financování sociálních služeb

Financování sociálních služeb je charakterizováno jako vícezdrojové. Zdroje financování jsou rozděleny na zdroje veřejné a soukromé (Prudká, 2015). (Bujdová, et. al., 2013) zmiňují, že až se změnou zákona, se vytvořil prostor pro financování vícezdrojové, což vedlo i ke zkvalitňování poskytnutí služeb.

Zdroje financování sociálních služeb

- a) *Příspěvek na péči – 43 %*
- b) *Dotace ze státního rozpočtu – 31 %*
- c) *Úhrada klienta – 23 %*
- d) *Úhrada za ošetrovatelskou péči ze sektoru zdravotnictví – 3% (Prudká, 2015, s. 27)*

Co se týče výdajů na sociální služby, tak každým rokem rostou a je mnohem více nákladů na tyto služby sociální (Prudká, 2015).

Příspěvek na péči

Příspěvek na péči je zařazen do dávek sociálních a představuje nový model financování sociálních služeb, přispívající k potřebným a očekávaným změnám v této oblasti (Průša, 2007). Tvoří největší zdroje sociálních služeb. Náklady na příspěvek na péči jsou hrazeny ze státního rozpočtu. Kromě změny příjemců služby se zavedením příspěvku na péči byla sledována i změna vymezení oprávnění státu, krajů a obcí. Příspěvek na péči není co se týče legislativy dopracován, tak aby byla splněna role efektivního finančního prostředku a přijatelného zdroje financování. Tato problematika je v současné době předmětem intenzivní kritiky a diskuzí, i co se týče dotací ze státního rozpočtu. Tato kritika vzniká zejména proto, že s finančními obnosy není správně naloženo a využito (Prudká, 2015).

Dotace ze státního rozpočtu

Jsou nejstarším výdajem co se týče financování sociálních služeb. Dotace poskytuje MPSV ČR pomocí rozpočtů v jednotlivých krajích v přenesené působnosti (Prudká, 2015).

Dle webových stránek ČT 24 dotace byly rozdělovány nejdříve provozovatelům ministerstva práce dle doporučení krajů a takhle to fungovalo do roku 2016. Od roku 2016 se dotace poskytují v celé sumě krajům, a kraje si pak následně rozhodují o rozdělení financí mezi jednotlivé poskytovatele sociálních služeb.

Příjemci dotací týkající se sociálních služeb jsou ti, kteří jsou vedeni v registru poskytovatelů sociální služeb MPSV ČR. Dotace by měly být poskytnuty alokací rozpočtů v jednotlivých krajích, související s běžnými výdaji v souladu se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb. Dotace poskytuje MPSV ČR na základě žádostí, které jsou předkládány příslušným krajům. V žádosti nesmí chybět střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, a součástí plánu je i ekonomický rozbor potřeb a jejich způsob finančního zabezpečení.

Výše dotace v jednotlivých krajích by měla být stanovena na základě:

- a) celkového objemu finančních prostředků za příslušný rozpočtový rok
- b) zpracovaného střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb
- c) počet vyplacených příspěvků na péči, i s jejich finančním obnosem
- d) počtu poskytovatelů sociálních služeb, kteří jsou vedeni v registru poskytovatelů sociálních služeb
- e) schopnosti sociálních služeb poskytovaných ve zdravotnických zařízeních ústavní péče

Ze státního rozpočtu mohou být poskytnuty účelové dotace k financování klasických výdajů, které souvisejí s poskytováním sociálních služeb zapsaných v registru poskytovatelů sociálních služeb. Poskytnutí účelových dotací je zejména na subvenci sociálních služeb mající charakter celostátní nebo neregionální, dále na činnosti mající rozvojový charakter – především vzdělávání pracovníků v sociálních službách. Posledním bodem v rámci poskytnutí účelových dotací na sociální služby je v případě vzniklých mimořádných situacích například ekologické havárie, nebo povodně (Průša, 2007).

Úhrada klienta

Vlastní příjmy občana jsou právě jedním ze základních zdrojů financování sociálních služeb. Platba za služby se stanovuje ve smluvních podmínkách. Rozhodujícím elementem je typ, rozpětí a kvalita poskytované sociální služby (Kozlová, 2005).

O úhradě klientem za využívání sociálních služeb jsou vedena etická dilemata, a to především z důvodu nákladů za danou službu u občanů, kteří jsou v hmotné nouzi, či pobírají sociální dávku. Je třeba zmínit, že poskytovatelé za poskytnutí služby klientovi by se měla také dostat jistá finanční odměna, aby nevznikla platební neschopnost poskytovatele. Platby za služby by měly být přiměřené a vyvozené z nákladů na činnost (Bujdová, et. al., 2013).

4.4. Kompetence Ministerstva práce a sociálních věcí ČR

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR je nadřízeným orgánem Úřadů práce a Českých správ sociálních zabezpečení (Matoušek, 2016).

Hlavními činnostmi MPSV ČR jsou:

- Kontrola a řízení výkonu státní správy v oblasti sociálního zabezpečení
- Vedení a řízení České správy sociálního zabezpečení
- Zajišťování úkolů vyplývajících ze smluv mezinárodního charakteru v sociálním zabezpečení
- Zajišťování úkolů spojených s dalším rozvojem sociálního zabezpečení.

(Arnoldová, 2012)

Mezi další úkoly MPSV ČR patří posuzování zdravotních stavů a pracovní schopnosti občanů pro další účely přezkoumané soudním řízením v předmětech důchodového pojištění, a pro účely odvolání správního řízení, pokud rozhodnutí bylo vyhotoveno na základě posudku OSSZ. Z tohoto důvodu zřizuje jako své orgány posudkové komise. Pro ČSSZ poskytuje údaje, které správa potřebuje pro vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání a poskytuje data přiznání a výši podpory v nezaměstnanosti, podpory při rekvalifikaci, o úrazech pracovních, pracovních neschopností. Tyto údaje poskytuje MPSV ČR z důvodu plnění úkolů vyplývajících z práva Evropských společenství a z mezinárodních smluv o sociálních zabezpečení (Arnoldová, 2012).

4.5. Působnost krajů v oblasti financování sociálních služeb

Kraje jsou veřejnoprávní samosprávné jednotky, které se vyznačují právní subjektivitou a majetkem. V České republice máme 13 krajů, s tím, že 14 kraj je hlavní město Praha. Území a jména jsou stanoveny Ústavním zákonem č. 347/1997 Sb., a zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích. Výkon a činnost krajů dělíme na přenesenou a samostatnou působnost (RISY.cz, ©, 2012-2016).

Do samostatné působnosti kraje řadíme především ústavy sociální péče, instituce sociálně výchovných činností, poradenství na odborné úrovni pro děti, pěstounská péče (Provazníková, 2009). Součinnost s nestátními subjekty, které se vyskytují v sociální oblasti, realizace a spolupráce na přípravách Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb. V rámci přenesené působnosti řadíme do financování sociálních služeb zejména pomoc osobám, kterým hrozí sociální vyloučení, sociální poradenství a dozor nad ním, ve všech oblastech a územích České republiky v rámci ochrany obyvatel. Realizování činnosti v sociální oblasti, aby docházelo k sociální interakci osob.(kraj-lbc.cz, ©)

4.7. Aktuální problémy ve financování sociálních služeb pro rodiny s dětmi

Prvotním problémem je ve financování služeb sociálních je to, že výdaje na sociální služby neustále rostou, což může mít pro některé kraje negativní dopad. Nejvíce vzrostly od roku 2007 dávky příspěvku na péči (Prudká, 2015).

Druhý problémem je poskytnutí a navýšení tarifů od Vlády České republiky v sociálních službách, ale až poté co poskytovatelé zažádali o dotace. Situace nedostatku financí je mezi všemi poskytovateli v celé republice, vláda totiž zvýšila platy pracovníků v sociálních službách, ale učinila tak v listopadu loňského roku, což bylo pro poskytovatele pozdě, jelikož již zaslali žádosti na kraje o dotace pro rok 2019. Z tohoto důvodu chybí peníze na sociálních služby a především na zařízení sociálních služeb. Kraje spočítaly chybějící částku na všechny sociální služby, celková částka je v této době 2,1 miliardy korun. Jelikož o dotace žádají poskytovatelé sociálních služeb každý rok, nemají jistotu zda finance dostanu a jaký obnos financí bude. O této situaci jednala sněmovna, a požádala ministerstvo práce o doplacení částky. Co se týče finančního obnosu pro rok 2019 na sociální služby formou dotací, je celková částka necelých 16 miliard (Česká televize, © 1996 – 2019).

5. Mezikrajové srovnání financování služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi

V této části práce se zaměřuji na financování z dotačních řízení v kraji Jihočeském, vybrala jsem si několik organizací, které porovnávám od roku 2014 do roku 2018. Jedná se především o střednědobé plány rozvoje sociálních služeb.

5.1. Financování služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi v Jihočeském kraji

V Jihočeském kraji jsem vybrala následující organizace: **Bílý kruh bezpečí** se sídlem v Českých Budějovicích, dále **PORTUS** v městě Prachatice, **Cheiron T., o.p.s.** v Táboře, **KREBUL, o.s.** sídlící v Prachaticích, **Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy a Linka důvěry v Českých Budějovicích, o.p.s.**

Organizace CHEIRON T, o.p.s.

Je obecně prospěšná společnost, která se nachází v městě Tábor v Jihočeském kraji.

Byly porovnány dotace za jednotlivé roky (2014-2018). Cheiron T, o.p.s. je organizace, která poskytuje služby hlavně rodinám s dětmi v tíživých situacích. Organizace se zaměřuje na práci s dětmi a jejich rodiči, na práci s mladistvými, pomáhá dětem zvládat běžné denní úkoly ve škole a poskytují dětem a rodinám zázemí.

Dále Cheiron T, o.p.s. poskytuje různé vzdělávací a samo rozvojové akce pro děti a jejich rodiče. Děti zde mohou trávit svůj volný čas, a chodit na doučování, pokud látku ve škole nezvládají. Sociální pracovnice jsou zde, aby dětem pomohli právě s těmito činnostmi, s dětmi komunikují a snaží se co nejvíce děti začlenit mezi kolektiv (Cheiron T, o.p.s ©2019)

Níže popsané tabulky, které ukazují na dotační tituly v roce 2014-2018 znázorňují, na které konkrétní služby byly dotace poskytnuty.

V první tabulce můžeme vidět, že byly poskytnuty dotace pouze na komunitní centrum , které je určené zejména na realizaci různých socializačně zaměřených aktivit. Můžeme usoudit, že dotace se snažily finančně podpořit především aktivity pro rodiny s dětmi.

Tabulka č. 1- Organizace Cheiron T, o.p.s., rok 2014

CHEIRON T, o. p. s.	
Název společnosti	Rok
CHEIRON T, o. p. s.	2014
Dotace na komunitní centrum	1 200 000 Kč
Celkem	1 200 000 Kč

Zdroj: MPSV

V roce 2015 byly finance z dotací poskytnuté jednak na terénní programy, to znamená více finančních prostředků na externí výjezdy přímo do prostoru, kde rodiny s dětmi sídlí a žijí zde. Nebyly ale zde poskytnuty dotace na sociálně aktivizační služby, což v roce 2016 ano.

Tabulka č. 2 - Organizace Cheiron T, o.p.s., rok 2015

CHEIRON T, o. p. s.	
Název společnosti	Rok
CHEIRON T, o. p. s.	2015
Dotace na terénní programy	52 568 Kč
Dotace na nízkoprahová zařízení	1 231 200 Kč
Celkem	1 283 768 Kč

Zdroj: Jihočeský kraj

V roce 2016 bylo poskytnuto nejvíce finančních prostředků na nízkoprahová zařízení, z toho můžeme vidět, že se bral velký zřetel na rodiny ze sociálně vyloučených lokalit, aby mohly rodiny docházet do těchto zařízení. A také se oproti roku 2015 zvýšily

finance co se týče terénních programů, opět zde můžeme vidět, že byl brán ohled na rodiny ze sociálně vyloučených lokalit, a sociální pracovníci mohli vícekrát dorazit do přirozeného prostředí rodin, které ve vyloučených lokalitách žijí.

Tabulka č. 3- Organizace Cheiron T, o.p.s., rok 2016

CHEIRON T, o. p. s.	
Název společnosti	Rok
CHEIRON T, o. p. s.	2016
Dotace na terénní programy	73 500 Kč
Dotace na nízkoprahová zařízení	1 117 400 Kč
Dotace na sociálně aktivizační služby	44 600 Kč
Celkem	1 235 500 Kč

Zdroj: Jihočeský kraj

Následující rok 2017 pro **CHEIRON T, o.p.s.** byl oproti minulým rokům výrazně slabší, byly poskytnuty dotace pouze na nízkoprahová zařízení. Neměla bych také opomenout to, že poskytnuté dotace na nízkoprahová zařízení byly přes půl milionu korun českých, což je oproti minulým rokům výrazně málo, až o polovinu.

Tabulka č. 4- Organizace Cheiron T, o.p.s., rok 2017

CHEIRON T, o. p. s.	
Název společnosti	Rok
CHEIRON T, o. p. s.	2017
Dotace na nízkoprahová zařízení	556 900 Kč
Celkem	556 900 Kč

Zdroj: Jihočeský kraj

Rok 2018 byl nejslabším co se týče celkově poskytnutých financí z dotací. Z této tabulky můžeme usoudit, že rok 2018 byl finančně nejslabší od roku 2014. Byly

podpořeny terénní programy a sociálně aktivizační služby, tudíž se opět zohlednily sociálně vyloučené lokality.

Tabulka č. 5 – Organizace Cheiron T, o.p.s., rok 2018

CHEIRON T, o. p. s.	
Název společnosti	Rok
CHEIRON T, o. p. s.	2018
Dotace na terénní programy	211 000
Dotace na sociálně aktivizační služby	116 000,- Kč
Celkem	327 000

Zdroj: Jihočeský kraj

Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy a Linka důvěry České Budějovice

Organizace se nachází v Českých Budějovicích a pomáhá manželům řešit jejich společné problémy, rozvody . Dále je nápomocná, co se týče řešení exmanželských sporů, rozvedených párů, patologických jevů v rodině a mezilidských vztahů. Tato instituce napomáhá k plnohodnotnému životu rodin a vztahů, které mají problémy, co se týče osobních vztahů, lepší komunikace, výchovy nebo osobního rozvoje. Středisko poskytuje i krizovou intervenci, v případě naléhavých případů. Centrum pořádá různé terapeutické sezení a snaží se spolupracovat s různými institucemi (OSPOD, Policie ČR apod).

Nejvíce byla řešena problematika manželství, až 56% tato problematika zabírala, což je přes polovinu. Co se týče ostatní let, tak problematika manželství se řešila opravdu nejvíce, vždy zabírala nejméně 46%. (Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy a Linka důvěry České Budějovice, © 2009)

Tabulka č. 6 – Organizace Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy a Linka důvěry České Budějovice, rok 2014

Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy a Linka důvěry České Budějovice	
Název organizace	Rok
Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy a Linka důvěry České Budějovice	2014
Dotace na Středisko v Českých Budějovicích	1 630 000
Celkem	1 630 000

Zdroj: MPSV

Rok 2014 je jako jediný v samotné tabulce, jelikož zde byly dotace poskytnuty obecně do Střediska, nikoliv na jednotlivé služby.

Roky 2015 až 2018 jsou stejné v tom, že byly poskytnuty finance každý rok na stejné služby a to na odborné sociální poradenství a telefonickou krizovou pomoc. Z toho vyplývá, že za tyto roky se výrazně finančně podpořila sociální odborné poradenství, které je v tomto Středisku poskytováno jako jedna z hlavních služeb. Dále na telefonickou krizovou pomoc, kam klient může volat nepřetržitě 24 hodin, 7 dní v týdnu. Tato služba telefonické krizové pomoci je poskytována klientovi zdarma, a klientovi je umožněno vystupovat anonymně, což dle mého názoru je přínosnější, než kdyby musel klient nejdříve nahlásit jeho osobní iniciály a až potom hovořit o daném problému. Cílem této pomoci je totiž hlavně vyslechnout klientův osobní problém, a následně ho řešit. V této pomoci je zachována především anonymita, důvěra a odborný pohled na různé situace.

Tabulka č. 6 – Organizace Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy a Linka důvěry České Budějovice, roky 2015 až 2016

Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy a Linka důvěry České Budějovice				
Název organizace	Roky			
Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy a Linka důvěry České Budějovice	2015	2016	2017	2018
Dotace na odborné sociální poradenství	985 400,- Kč	821 000	386 700	238 000
Dotace na telefonickou krizovou pomoc	925 660	949 600	185 300	148 000
Celkem	1 911 060	1 770 600	572 000	386 000

Zdroj: Jihočeský kraj

Centrum pro pomoc dětem a mládeži, o.p.s.

Třetí organizací je **Centrum pro pomoc dětem a mládeži, o.p.s.** se sídlem v Českém Krumlově. Co se týče okolí Českého Krumlova můžeme říci, že se zde vyskytují sociálně vyloučené lokality. Tato organizace poskytuje řešení při sociálně patologických jevech, soustředí se na primární a sekundární prevenci dětí. Také podporuje pomoc a rozkvět ve městě a širším okolí. Pořádají akce a rozvojové aktivity pro veřejnost, hlavně tedy pro rodiny s dětmi, snaží se o rozvoj komunikace a porozumění mezi členy (Centrum pro pomoc dětem a mládeži, o.p.s., © 2019)

V následující tabulce, která znázorňuje roky 2014 až 2016 můžeme vidět, že byly poskytnuty dotace na dvě služby, které jsou pro toto zařízení velmi důležité.

Co se týče roku 2014 tak v tomto roce nebyly poskytnuty dotace na terénní programy, ale skoro milion korun českých bylo poskytnuto na nízkoprahová zařízení pro děti a mládež. Terénní programy byly finančně podporovány až od roku 2015, kdy se postupně finanční obnosy na programy terénní zvyšovaly. Pracovníci v rámci terénních programů chodili přímo do ulic, a přirozeného prostředí klientů, nebo se pořádaly preventivní programy pro děti a mládež.

Tabulka č. 7 – Organizace Centrum pro pomoc dětem a mládeži, o.p.s., roky 2014 až 2016

Centrum pro pomoc dětem a mládeži o.p.s.			
Název organizace	Roky		
Centrum pro pomoc dětem a mládeži o.p.s.	2014	2015	2016
Dotace na terénní programy	0	160 800	251 500
Dotace na nízkoprahová zařízení	700 000	933 000	1 200 000
Celkem	700 000	1 093 800	1 451 500

Zdroj: Jihočeský kraj

Tabulka č. 8 nám znázorňuje poslední dva porovnávací roky 2017 a 2018. V těchto letech byly řešeny dotace pouze na nízkoprahová zařízení pro děti a mládež. Celkem za oba tyto roky bylo poskytnuto 539 900 Kč, což oproti rokům 2014, 2015 a 2016 je nejmenší částka, protože za jednotlivé tyto roky bylo poskytnuto více než za oba roky 2017 a 2018 dohromady. Můžeme usoudit, že v letech budoucích bylo méně finančně podpořeno nízkoprahové zařízení pro děti a mládež.

Tabulka č. 8 – Organizace Centrum pro pomoc dětem a mládeži, o.p.s., roky 2017 a 2018

Centrum pro pomoc dětem a mládeži o.p.s.		
Název organizace	Roky	
Centrum pro pomoc dětem a mládeži o.p.s.	2017	2018
Dotace na nízkoprahová zařízení	266 900 Kč	273 000 Kč
Celkem	266 900 Kč	273 000 Kč

Zdroj: Jihočeský kraj

PORTUS, Prachatice

Poslední organizací, kterou jsem si pro Jihočeský kraj zvolila je organizace **PORTUS Prachatice**. Tato organizace sídlí v okresním městě Prachatice. Jedná se o obecně prospěšnou společnost, která poskytuje služby především dětem a rodinám před riziky sociálního vyloučení, nebo jiného patologického jevu. Pořádají různé akce, hry a programy pro děti a jejich rodiny. Snaží se preventivně zabraňovat sociálně patologickým jevům. Poskytují poradenství, pomáhají zvládat dětem domácí úkoly a přípravu do školy formou doučování. Dále se snaží o rozkvět osobního rozvoje dětí a rodičů, poskytují pomoc a poradenství co se týče úředních úkonů (vyplňování důležitých úředních dokumentů, doprovod do institucí). A také poskytují poradenství, co se týče rodinných a osobních vztahů rodin s dětmi (CRnet, s.r.o. © 2013).

Tabulka č. 9 – Organizace Portus, Prachatice, rok 2014

PORTUS, Prachatice	
Název organizace	Rok
PORTUS, Prachatice	2014
Bez poskytnutí dotace	

Zdroj: MPSV

Tabulka č. 9 bohužel znázorňuje, že v tomto roce nebyly poskytnuty dotace na tuto společnost, ale dle výroční zprávy z roku 2014, byl Portus Prachatice finančně podpořen od několika organizací a to celkovou částkou 4 209 000 Kč. Nejvíce Portus Prachatice podpořilo Ministerstvo práce a sociálních věcí částkou 1 830 000 Kč a velký finanční obnos byl poskytnut i Jihočeským krajem, který Portus v Prachaticích podpořil částkou 527 000 Kč.

Tabulka č.10 – Organizace Portus, Prachatice, rok 2015 a 2016

PORTUS, Prachatice		
Název organizace	Roky	
PORTUS, Prachatice	2015	2016
Dotace na nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	817 500 Kč	657 200 Kč
Dotace na sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	389 100 Kč	79 200 Kč
Dotace na krizovou pomoc	367 900 Kč	575 800 Kč
Celkem	1 574 500	1 312 200

Zdroj: Jihočeský kraj

V letech 2015 a 2016 se finančně shodovaly dotace na nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, lišily se od sebe částkou 160 300 Kč. Velký pokles můžeme pozorovat u dotací na sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, kde v roce 2016 byl rapidní pokles, naopak ale byla více finančně podpořena v roce 2016 dotace na krizovou pomoc. Celkově dotace na krizovou pomoc byla druhá nejvíce financovaná dotace. Můžeme usoudit, že byla v těchto letech výrazně podpořena krizová pomoc, což je důležité zjištění.

Celkový počet za oba roky se celkem shoduje, není zde velký matematický rozdíl, tudíž můžeme říci, že dotace byly poskytnuty skoro ve stejné výši v letech 2015 a 2016.

Tabulka č.11 – Organizace Portus, Prachatice, rok 2017 a 2018

PORTUS, Prachatice		
Název organizace	Roky	
PORTUS, Prachatice	2017	2018
Dotace na nízkoprahová zařízení	324 400 Kč	205 000 Kč
Celkem	324 400 Kč	205 000 Kč

Zdroj: Jihočeský kraj

V této tabulce č. 11 můžeme vidět, že byly poskytnuty dotace pouze na nízkoprahová zařízení pro děti a mládež. Opět se tyto hodnoty v celkovém rozpočtu od sebe neliší, v roce 2018 bylo financována menší částka na toto zařízení.

5.2. Financování služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi ve Středočeském kraji

Toto financování je pojaté velmi stručně, jelikož porovnávat sekundární analýzu dat v organizacích Středočeského kraje je velice obsáhlé. Byly porovnány služby sociální prevence v období od roku 2015 do roku 2018.

Dětské krizové centrum, o.s.

Toto zařízení poskytuje pomoc dětem, které mají problémy doma, či ve školy. Jedná se především o šikanu, výchovné potíže, či problémy mezi spolužáky. Tato služba je poskytována bezplatně. Tato pomoc je nabízena dětem od 0 do 18 let, v podstatě až do 26 let věku, dále je nabízena i rodině a osobám blízkým. V Dětském krizovém centru jsou přítomni sociální pracovníci a psychologové, kteří pomáhají rodinám a dětem. Zařízení může kontaktovat samo dítě, vše je zachováno v anonymitě. Centrum poskytuje okamžitou krizovou pomoc a Linku důvěry (Dětské krizové centrum, © 2015).

Tabulka č. 12 – Organizace Dětské krizové centrum, o.s. – rok 2014

Dětské krizové centrum, o.s.	
Název organizace	Rok
Dětské krizové centrum, o.s.	2014
Dotace na krizovou pomoc	660 000 Kč
Dotace na krizové centrum	228 000 Kč
Celkem	888 000 Kč

Zdroj: MPSV

V roce 2014 byly dotace poskytnuty celkem na 2 služby, obě tyto služby jsou službou sociální prevence.

Tabulka č. 13 – Organizace Dětské krizové centrum, o.s. – rok 2015

Dětské krizové centrum, o.s.	
Název organizace	Rok
Dětské krizové centrum, o.s.	2015
Dotace na krizové centrum	1 209 000 Kč
Celkem	1 209 000 Kč

Zdroj: MPSV

Tato tabulka znázorňuje už o 1 službu méně, než v roce 2014 a to konkrétně službu krizové pomoci. Ale můžeme vidět, že bylo na tuto jednu službu poskytnuto celkem dostatek finančních prostředků.

Tabulka č. 13 – Organizace Dětské krizové centrum, o.s. – roky 2016 až 2018

Dětské krizové centrum, o.s.			
Název organizace	Roky		
Dětské krizové centrum, o.s.	2016	2017	2018
Dotace na telefonickou krizovou pomoc	1 473 000 Kč	645 200 Kč	2 291 112 Kč
Celkem	1 473 000 Kč	645 200 Kč	2 291 112 Kč

Zdroj: MPSV

V těchto letech byly poskytnuty dotace pouze na telefonickou krizovou pomoc, dohromady celkem 440 9312 Kč, což si myslím, že je velký výše poskytnuté dotace.

Fond ohrožených dětí

Fond ohrožených dětí je nevládní nezisková organizace, které pomáhá dětem, které jsou nějakým způsobem ohroženy. Hlavními činnostmi fondu je vedení a provoz zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, hledání náhradních rodin pro děti, které nemají své biologické rodiče, osvěta a snaha o zdokonalení legislativy i praxe v sektoru ochrany dětí. Fond ohrožených dětí se od začátku své činnosti zaměřuje na systémové změny v sociálně-právní ochraně dětí, které jsou ohroženy týráním, nebo jsou zanedbané. Mezi nejhlavnější činnosti tohoto fondu řadíme projekt Klokánek. Tento projekt je zaměřen na ohrožené děti, jehož cílem je nabídnout dětem místo ústavní péče přechodnou rodinnou péči, dokud nejsou schopny se vrátit zpět do své rodiny, či čekají na náhradní rodinnou péči. Klokánky mají pověření od MPSV ČR jakožto instituce zařizující okamžitou pomoc (Fond ohrožených dětí, © 2012 – 2019)

Tabulka č. 13 – Organizace Fond ohrožených dětí, roky 2014 až 2018

Fond ohrožených dětí					
Název organizace	Roky				
Fond ohrožených dětí	2014	2015	2016	2017	2018
Dotace na zařízení Klokánek	1 000 000 Kč	bez poskytnutí dotace	bez poskytnutí dotace	bez poskytnutí dotace	bez poskytnutí dotace
Dotace na pomoc ohroženým rodinám s dětmi v regionu Rakovník	120 000 Kč				
Celkem	1 120 000 Kč	0 Kč			

Zdroj: MPSV

V této tabulce můžeme vidět, že poskytnuté dotace na tuto organizaci byly pouze v roce 2014, v ostatních letech již ne. Dotace za rok 2014 byly poskytnuty přímo do města Rakovník a to na pomoc ohroženým rodinám s dětmi, což je určité přínosné pro tyto sociálně vyloučené rodiny.

Poradna pro integraci

Poradna pro integraci je nezisková organizace poskytující sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, odborné sociální poradenství, právní a psychosociální pomoc formou podpory během vzdělávání. Organizace nabízí i doučování pro děti, které mají s výukou problémy. Podporuje klienty při hledání bydlení, při vyřizování osobních záležitostí, při hledání a volbě vzdělávání, či doprovody k lékařům. Cílem organizace je pomoc při sociální interakci, tak aby klienti byli bráni jako rovnocenní, pomoc za účelem úspěšného vzdělávání a rozvoje. Mezi hlavní služby patří zejména sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociální odborné poradenství (Poradna pro integraci, © 2017)

Tabulka č. 14 – Organizace Poradna pro integraci, rok 2014

Poradna pro integraci	
Název organizace	Rok
Poradna pro integraci	2014
bez poskytnutí dotace	

Zdroj: MPSV

V roce 2014 nebyla poskytnuta žádná dotace do této organizace.

Tabulka č. 15 – Organizace Poradna pro integraci, roky 2015 až 2018

Poradna pro integraci				
Název organizace	Roky			
Poradna pro integraci	2015	2016	2017	2018
dotace na sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	500 000 Kč	525 000 Kč	2 679 637 Kč	3 464 544 Kč
Dotace na odborné sociální poradenství	936 000 Kč	982 000 Kč	3 312 608 Kč	5 621 371 Kč
Celkem	1 436 000 Kč	1 507 000 Kč	5 992 245	9 085 915

Zdroj: MPSV

V těchto letech byly poskytnuty dotace na sociálně aktivizační služby a odborné sociální poradenství. Na sociálně aktivizační služby bylo poskytnuto méně než na odborné sociální poradenství. Dotace na odborné sociální poradenství postupně v jednotlivých rocích stoupaly.

Za sklem, o.s.

Jedná se o neziskovou organizace zaměřující se pomoc dětem a dospělým s poruchou autismu. Cílem této organizace je především osoby s autismem začlenit do běžného společenského prostředí, naučit je samostatné práci a vzdělávání. Mezi hlavní služby organizace patří sociální aktivizační služby pro rodiny s dětmi, odborné sociální poradenství a sociální rehabilitace. Organizace koná časté akce pro pedagogy, klienty a veřejnost, kde se snaží šířit informace o autismu a poruchách vědomí. (ZA SKLEM o.s. © 2019)

Tabulka č. 16 – Organizace Za sklem, o.s., rok 2014

Za sklem, o.s.	
Název organizace	Rok
Za sklem, o.s.	2014
bez poskytnutí dotace	

Zdroj: MPSV

V tomto roce nebyla poskytnuta žádná dotace do této organizace.

Tabulka č. 17 – Organizace Za sklem, o.s., roky 2015 až 2018

Za sklem, o.s.			
Název organizace	Roky		
Za sklem, o.s.	2015	2017	2018
Dotace na odborné sociální poradenství	63 100 Kč	2 167 200 Kč	3 264 625 Kč
Dotace na sociálně aktivizační služby	1 989 000 Kč	5 264 910 Kč	11 311 250 Kč
Celkem	2 052 100 Kč	7 432 110 Kč	14 575 875 Kč

Zdroj: MPSV

V letech 2015 až 2018 byly poskytnuty finanční dotace na odborné sociální poradenství a sociálně aktivizační služby, můžeme si všimnout, že finanční prostředky z dotací postupem let stouply. Sociálně aktivizační služby se vyšplhaly až ke 14 575 875 Kč.

Tabulka č. 18 – Organizace Za sklem, o.s., rok 2016

Za sklem, o.s.	
Název organizace	Rok
Za sklem, o.s.	2016
dotace na vzdělávací a aktivační centrum	662 000 Kč
Celkem	662 000 Kč

Zdroj: MPSV

V roce 2016 byla poskytnuta dotace pouze na vzdělávací a aktivační centrum, proto je tento rok rozdělen.

5.3. Zhodnocení výzkumu

Co se týče zhodnocení výsledků zjišťovaných ze sekundární analýzy dat, vyplývá z toho následující. V Jihočeském kraji byly nejvíce finančně podpořeny nízkoprahová zařízení pro děti a mládež dohromady celková suma od roku 2014-2018 u vybraných organizací, které jsem porovnávala byla okolo 8 milionu korun českých. Druhou nejvíce za financovanou službou, byly služby krizové pomoci. Na sociálně aktivizační služby ve vybraných organizacích bylo poskytnuto z dotací celkem 628 900 Kč. Co se týče sociální prevence pro rodiny s dětmi, tak tyto služby bych určitě více finančně podpořila. Nejméně finančních prostředků bylo poskytnuto na služby odborného sociálního poradenství. V budoucnu chce ale Jihočeský kraj tuto službu více zkvalitnit, i co se týče poskytování odborného poradenství v rámci územní působnosti, tudíž větší dostupnost této služby pro občany.

Ve Středočeském kraji nejvíce finančně podpořeny dotace na sociálně aktivizační služby a odborné sociální poradenství. Nejméně finančně podpořena byla organizace Fond ohrožených dětí, která získala dotace pouze v roce 2014. Naopak organizace Za sklem, o.p.s. a Poradna pro integrace nebyly dotačně financovány v roce 2014.

5.4. Návrh financování a zhodnocení služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi

Snaha o začleňování osob do společnosti, napomáhat osobám, které mají strach s interakcí, pořádat nějaké akce pro rodiny s dětmi, aby se zúčastnila celá rodina, a tím se i odboural stres z okolí, jelikož se rodinní příslušníci mezi sebou znají.

Druhým návrhem je motivace k práci. V současné době je nejnižší zaměstnanost, pokud osoba má zájem pracovat, tak si práci najde, nemusí být v jeho lokalitě, ale najít způsob jak být pracovně aktivní není v roce 2019 problém. Je to vždy o jedinci jakou má vnitřní vůli, životní priority a motivaci rozvíjet svou osobnost, včetně svých potomků. V tomto bodě ale nastává problém v tom, že aby lidé byli ochotni pracovat, musí být minimální mzda vyšší než sociální dávky, až v tuto chvíli vzniká snaha pracovat.

V rámci financování služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi bych viděla zlepšení azylových domů pro rodiny s dětmi ve zkvalitňování sociálního zařízení, aby měly matky s dětmi větší soukromí. I když je zde negativní výhled v tom, že dnešním trendem azylových domů je to, že slouží spíše jako dlouhodobé ubytovny, které jsou dlouhodobě obsazeny stejnými klienty. Již tento stav naznačuje, že klienti nacházející se v azylovém domě, nemají snahu tento stav měnit. Azylový dům má sloužit jako přechodné bydliště, pouze v nouzi člověka, rodiny. Zde je otázkou, jak tyto rodiny, klienty motivovat k životnímu kroku vedoucího ke zkvalitnění životní úrovně. Mým návrhem na tuto situaci tedy je, aby každé město tvořilo nabídky azylových domů pouze přechodně a na dobu určitou, ve formě nízkonákladového nájmu.

6. Závěr

Bakalářská práce byla zaměřena zejména na teoretickou část, a co se týče metodiky byla ke zjišťování dotací na jednotlivé organizace služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi použita sekundární analýza dat.

Ke zjišťování finančních prostředků formou dotací byly použity sekundární zdroje z Jihočeského a Středočeského kraje, a z Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky. Cílem bylo zjistit jak se vyvíjely dotace poskytnuté na sociální služby, a v mé práci zaměřené zejména na služby pro rodiny s dětmi.

Sociální služby pro rodiny s dětmi jsou nedílnou součástí celého systému, jelikož rodina je základ státu, a bude se neustále rozvíjet, tudíž v některých případech bude nutné poskytnout rodině pomoc.

Součástí vyhodnocení a grafického znázornění je příloha č. 1 a příloha č. 2, které vyjadřují výši dotačních titulů v korunách za jednotlivé období vybraných organizací z Jihočeského a Středočeského kraje. U subjektu, který nemá znázorněnou žádnou výši nebyla v daném období poskytnuta dotace, finanční podpora. Grafické znázornění prezentuje nerovnoměrnost a výši dotačních titulů v jednotlivých obdobích. Dle mého názoru lze těžko předpovídat, příjem dotací pro zvlášť každý subjekt, a tudíž jednotlivé organizace nemohou sestavovat konkrétně střednědobý plán rozvoje sociálních služeb. Je vždy otázkou, zda vybraná dotace bude úspěšně schválena, a poskytnuta danému subjektu. Z těchto důvodů jsem vypracovala toto grafické znázornění v příloze č. 1

a č. 2, aby bylo na první pohled zřejmé, jak složité je dotační řízení v rámci střednědobého plánování.

Příloha č. 3 graficky vyobrazuje rozložení krajů v České republice s tím, že barevně jsou vyznačené kraje, které byly vybrány pro metodickou část mé práce.

Tato práce splnila svůj daný cíl, kterým byl zjistit vývoj financování sociálních služeb především pro rodiny s dětmi formou dotačních řízení.

7. Seznam použitých zdrojů

1. ARNOLDOVÁ, A., 2016. *Sociální péče 2. díl: Učebnice pro obor sociální činnost*. Praha: Grada, 320 s. ISBN 978-80-247-5148-1
2. ARNOLDOVÁ, A., 2012. *Sociální zabezpečení I: sociální zabezpečení v České republice, lékařská posudková služba, pojistné systémy sociálního zabezpečení*. Praha: Grada, 352 s. ISBN 978-80-247-3724-9
3. BAŠTECKÁ B., a kol., 2013. *Psychosociální krizová spolupráce*. Grada, 320 s. ISBN 978-80-247-4195-6
4. Centrum pro pomoc dětem a mládeži, Český Krumlov. *Homepage*. In: www.cpdm.cz [online]. [cit. 2019-3-15]. Dostupné z: http://www.cpdm.cz/?fbclid=IwAR3jE0gQlw78dY8N4NoRLZD9_swTPROPw-3u7AwZl-1kGqvF48kY59l7Hcg
5. ČÁMSKÝ P., a kol., 2011. *Sociální služby v ČR v teorii a praxi*. Praha: Portál, s.r.o., 264 s. ISBN 978-80-262-0027-7
6. Česká televize, 1996-2019. *Konec každoroční nejistoty ve financování sociálních služeb? Ministerstvo připravuje novelu*. In: www.ct24.ceskatelevize.cz [online]. [cit. 2018-12-10]. Dostupné z: https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2449759-konec-kazdorocni-nejistoty-ve-financovani-socialnich-sluzeb-ministerstvo-pripravuje?fbclid=IwAR0jYQ5C8Y5wSf3UEPGjJrVt1gpOAYo-3-vDmhTDl25J_IBnYLZZaWUy1K4
7. Česká televize, 1996-2019. *Vláda navýšila tarify v sociálních službách až poté, co poskytovatelé požádali o dotace. Chybí peníze*. In: www.ct24.ceskatelevize.cz [online]. [cit. 2019-4-20]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2787368-vlada-navysila-tarify-v-socialnich-sluzbach-az-pote-co-poskytovatele-pozadali-o?fbclid=IwAR11YJi6TfeGDzmGqpEOnzAyEp8SUV11YzfScMIeqyZhP8Tff6I7FjsaYug>
8. Dětské centrum Čtyřlístek Opava, 2016. *Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc Havířov*. In: www.dcctyrlitek.cz [online]. [cit. 2019-3-25]. Dostupné z: https://www.dcctyrlitek.cz/zarizeni-pro-deti-vyzadujici-okamzitou-pomoc-havirov_sc71?fbclid=IwAR0buX2sR0DergGD4qTyaZcUXhoKpnEOV8aaD12aBqqn8_sZX0aVI5bZbDI
9. Dětské krizové centrum, 2015. *Máš-li problém zavolej*. In: www.ditekrize.cz [online]. [cit. 2019-3-6]. Dostupné z: http://www.ditekrize.cz/?fbclid=IwAR3jE0gQlw78dY8N4NoRLZD9_swTPROPw-3u7AwZl-1kGqvF48kY59l7Hcg

10. DOLANSKÝ H., 2008. *Ekonomika zdravotnických a sociálních služeb*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 133 s. ISBN 978-80-7248-482-9
11. DUKOVÁ I., a kol., 2013. *Sociální politika: Učebnice pro obor sociální činnost*. Praha: Grada. 200 s. ISBN 978-80-247-3880-2
12. DUNOVSKÝ J., a kol., 1999. *Sociální pediatrie: Vybrané kapitoly*. Grada, 279 s. ISBN 80-7169-254-9
13. EVERS A., et.al., 2011. *Handbuch Soziale Dienste (Sozialpolitik und Sozialstaat)*. 541 s. ISBN 978-3-531-15504-3
14. FISCHER, S., ŠKODA, J., 2014. *Sociální patologie: Závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení*. 2. vydání. Praha: Grada, 232 s. ISBN 978-80-247-5046-0
15. Fond ohrožených dětí, 2012-2019. *Klokánek*. In: www.fod.cz [online]. [cit. 2019-3-23]. Dostupné z: http://www.fod.cz/nase-cinnost/klokank?fbclid=IwAR3HXY_dsXmytklfGwRwP6VRr5S3_7YWe2HRMvugoHJVADaHSOiNjZTRHeA
16. GULOVÁ, L., 2011. *Sociální práce: pro pedagogické obory*. Praha: Grada, 208 s. ISBN 978-80-247-3379-1
17. HRONCOVÁ J., a kol., 2007. *Sociální patologie*. Hradec Králové: Gaudemaus, 325 s. ISBN 978-80-7041-896-3
18. Cheiron, 2019. *Cheiron, protože....*In: www.cheiront.cz [online]. [cit. 2019-2-20]. Dostupné z: <http://www.cheiront.cz/?fbclid=IwAR2j4OHET9AZtiM0klc1KHNGsIRC1HNVpkkl1TMt03SU9U8jS-YvSJTYpU>
19. JANDOUREK J., 2012. *Slovník sociologických pojmů: 610 hesel*. Praha: Grada, 264 s. ISBN 978-80-247-3679-2
20. KAHOUN V., a kol, 2010. *Vybrané kapitoly sociálního zabezpečení*. Praha: TRITON, 445 s. ISBN 978-80-7387-346-2
21. KOPECKÁ I., 2015. *Psychologie 3. díl: Učebnice pro obor sociální činnost*. Praha: Grada, 268 s. ISBN 978-80-247-3877-2
22. KNOTOVÁ D., a kol., 2014. *Školní poradenství*. Praha: Grada, 264 s. ISBN 978-80-247-4502-2
23. KOZLOVÁ L., 2005. *Sociální služby*. Praha: TRITON, 79 s. ISBN 978-80-1254-662-6

24. KRÁLOVÁ J., RÁŽOVÁ E., 2012. *Sociální služby a příspěvek na péči: komentář, právní předpisy*. 4. vydání. ANAG, 379 s. ISBN 978-80-7263-748-5
25. KUKLA L., a kol., 2016. *Sociální a preventivní pediatrie v současném pojetí*. Praha: Grada, 456 s. ISBN 978-80-247-3874-1
26. KVINTOVÁ J., PUGNEROVÁ M., 2016. *Přehled poruch psychického vývoje: psychická deprivace, neurotické potíže v dětském věku, poruchy chování a syndrom hyperaktivity, psychologie jedinců s různými typy postižení*. Praha: Grada, 296 s. ISBN 978-80-247-5452-9
27. LANG R., a kol., 2012. *Právo sociálního zabezpečení: v bodech s příklady*. Aleš Čeněk, s.r.o., 234 s. ISBN 9788073807009
28. Liberecký kraj odbor sociálních věcí. *Oddělení sociální práce*. In: www.odbor-socialni.kraj-lbc.cz [online]. [cit. 2019-1-20]. Dostupné z: https://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/oddeleni-socialni-prace?fbclid=IwAR0R_uqKUn02oOfa0y5pVO14S3DMdfF7Lx2cWYfDc8ABds14QRr9_abKU4E
29. MALUCCIO A., et.al., 2002. *Social work practise with families and children*. 351 s., ISBN 978-0231107662
30. MARTÍNEK Z., 2015. *Agresivita a kriminalita školní mládeže*. Praha: Grada. 192 s., ISBN 978-80-247-9760-1
31. MATOUŠEK O., a kol., 2013. *Encyklopedie sociální práce*. Praha: Portál. 576 s., ISBN 978-80-262-0366-7
32. MATOUŠEK O., PAZLAROVÁ H., 2010. *Hodnocení ohroženého dítěte a rodiny: v kontextu plánování péče*. Praha: Portál, s.r.o., 184 s., ISBN 978-80-7367-739-8
33. MATOUŠEK O., a kol., 2014. *Podpora rodiny*. Praha: Portál, s.r.o., 176 s. ISBN 978-80-262-0697-2
34. MATOUŠEK, O., 2003. *Slovník sociální práce*. Praha: Portál, s.r.o., 287 s. ISBN 8071785490
35. MATOUŠEK O., 2001. *Základy sociální práce*. Praha: Portál, s.r.o., 183 s. ISBN 8071784737
36. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Dotace na poskytování sociálních služeb*. In: www.mpsv.cz [online]. [cit. 2019-2-10]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/cs/740?fbclid=IwAR0qnTPNYz0RuYjGLAPhojK7ig6hpi4DfmLPiauTpjGjVzoYTW0HwXZ6xbM>

37. Ministerstvo práce práce a sociálních věcí. *Koncepce rodinné politiky*. In: www.mpsv.cz [online]. [cit. 2019-2-27]. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/files/clanky/31898/Koncepce_rodinne_politiky.pdf?fbclid=IwAR1Kgr1RXQ2Vy6Y2pCt4K4QAn0tHmw10Q3vzLToV9XF8kabaFJ8N6y01jQI
38. OLÁH M., a kol., 2013. *Sociálne služby*. Bratislava: IRIS, 146 s., ISBN 978-80-89238-97-2
39. PEŠOVÁ I., ŠAMALÍK M., 2006. *Poradenská psychologie pro děti a mládež*. Praha: Grada., 152 s. ISBN 978-80-247-6294-4
40. Poradna pro integraci, 2017. *Aktuality z naší poradny*. In: www.p-p-i.cz [online]. [cit. 2019-3-28]. Dostupné z: <http://p-p-i.cz/?fbclid=IwAR2gOayL5iLApEeqTiKBmskVquWEXQ5glZG7MgK6ROJw14mh7i1DYM5hc0>
41. Váš bezpečný přístav Portus Prachatice, 2013. *Portus Prachatice*. In: www.portusprachatice.cz [online]. [cit. 2019-3-2]. Dostupné z: http://www.portusprachatice.cz/portus-prachatice_233.html
42. Prachatice oficiální web města. *Komunitní plánování sociálních služeb*. In: www.prachatice.eu [online]. [cit. 2019-1-29]. Dostupné z: https://www.prachatice.eu/komunitni-planovani-socialnich-sluzeb/d-22134/p1=24125?fbclid=IwAR3GAeXKq-s4ycfX1QJv2N1cCGqVCRxJ2fhu3_HwqjXNAA64FuX233ASEFw
43. PROCHÁZKA M., 2012. *Sociální pedagogika: historické kořeny, výchova, socializace a prostředí, výchovná prostředí, škola a sociální pedagogika*. Praha: Grada. 288 s. ISBN 978-80-247-4033-1
44. PROVAZNÍKOVÁ R., 2009. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. Vydání. Praha: Grada. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9
45. PRUDKÁ Š., 2015. *Sociální služby pro seniory v kontextu sociální politiky*. Praha: Wolters Kluwer, a.s. 235 s. ISBN 978-80-7478-839-0
46. PRŮŠA L., 2007. *Ekonomie sociálních služeb*. 2. Vydání. Praha: ASPI, a.s., 180 s. ISBN 978-80-7357-255-6
47. Regionální informační servis, 2012-2016. *Veřejná správa*. In: www.risy.cz [online]. [cit. 2019-16-3]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/ustecky-kraj/verejna-sprava/?fbclid=IwAR0m1MJhUXVE-eq8f2pWDTBgYqn-E1JL0rS-yR2W37koRd44L3uk65-jCe0>
48. Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy a Linka důvěry České Budějovice o.p.s.. *Středisko pro rodinu*. In: www.rodinaporadnacb.cz [online]. [cit. 2019-2-17]. Dostupné z: <http://www.rodinaporadnacb.cz/stredisko-pro-rodinu>

49. TEYBER E., 2007. Děti a rozvod: Jak pomoci dětem vyrovnat se s rozvodem rodičů. 226 s. ISBN 978-80-7255-163-7
50. VOJTÍŠEK P., 2018. *Princip solidarity ve financování služeb sociální péče*. Praha: Karolinum. 135 s. ISBN 978-80-246-3709-9
51. ZÁKONY 2019., 2019. *Nemocenské pojištění, sociální zabezpečení, zdravotní pojištění, životní minimum, zdravotnická dokumentace, důchodové pojištění, sociální služby*. Praha: PORADCE, s.r.o., 352 s. ISSN 1802-8284
52. Za sklem. *Naše služby*. In: www.zasklem.com [online]. [cit. 2019-3-27]. Dostupné z: http://www.zasklem.com/?fbclid=IwAR17CAFpzdHtZN8ruTeB-80yrTM5W2PZxJLiu5CxiOHE6M6NaXDNJpeP_fQ

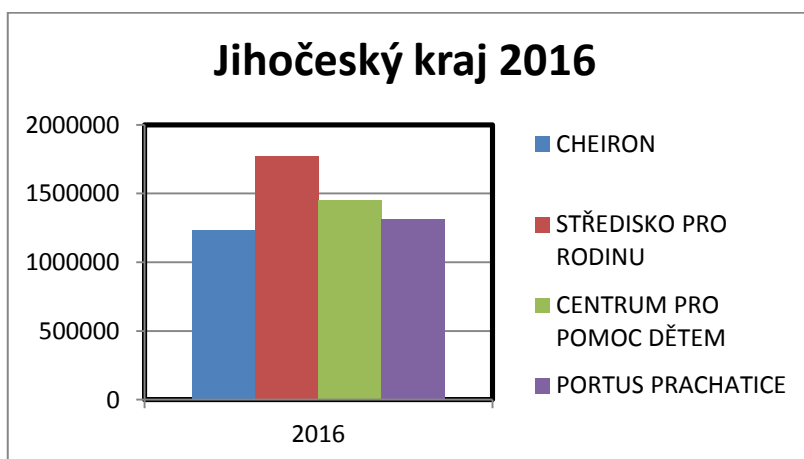
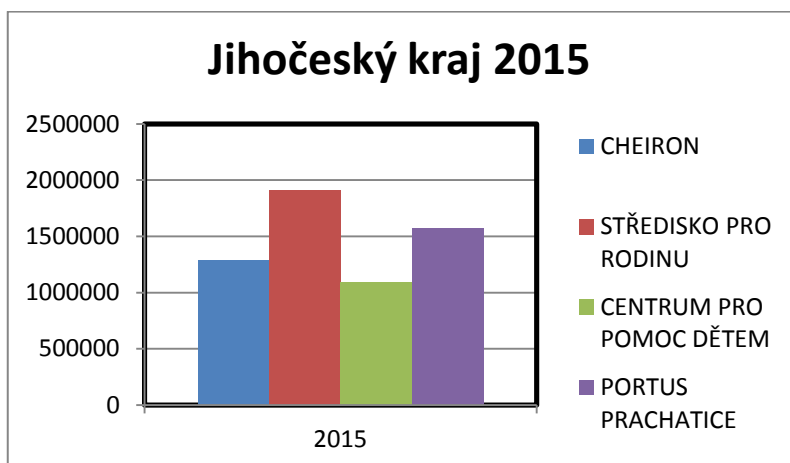
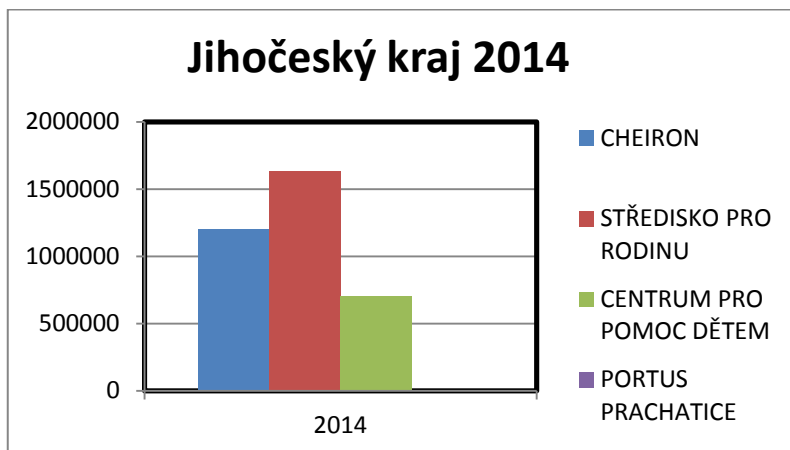
8. Seznam příloh

Příloha č. 1 – Grafické srovnání vývoje financování v Jihočeském kraji vybraných subjektů.

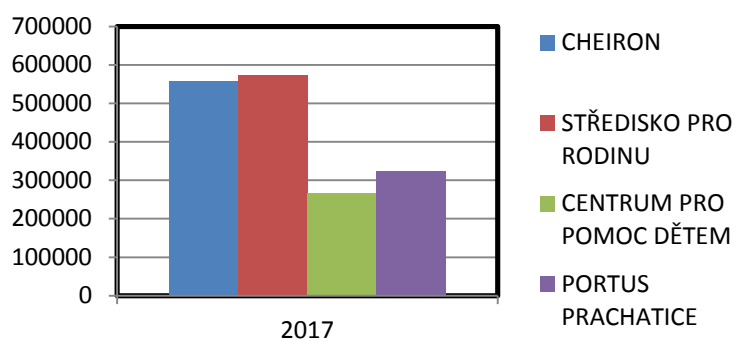
Příloha č. 2 – Grafické srovnání vývoje financování ve Středočeském kraji vybraných subjektů.

Příloha č. 3 – mapa jednotlivých krajů České republiky.

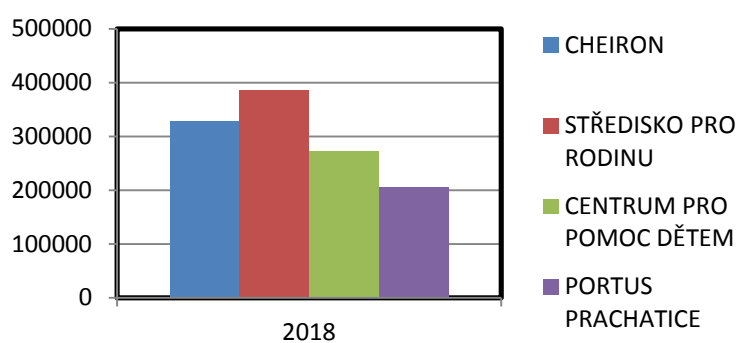
Příloha č. 1 – Grafické srovnání vývoje financování v Jihočeském kraji vybraných subjektů.

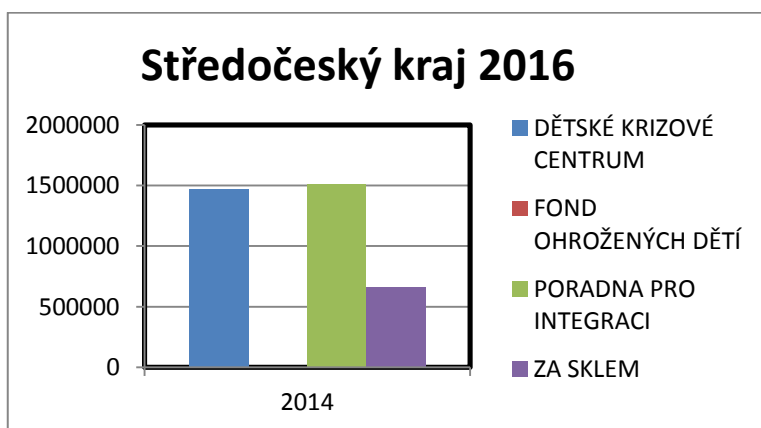
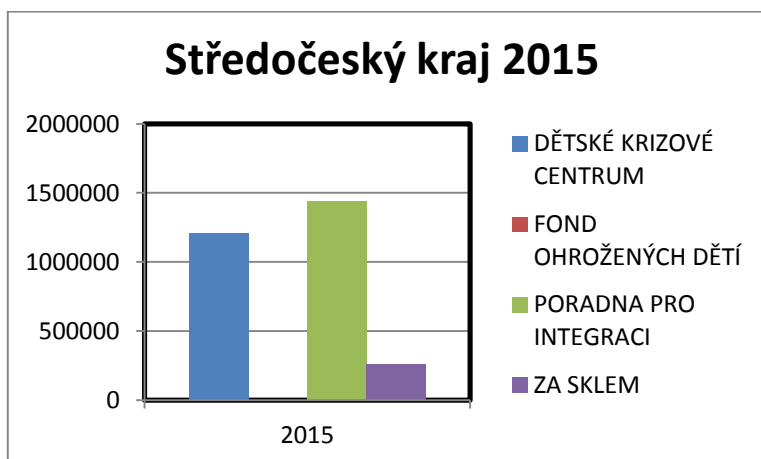
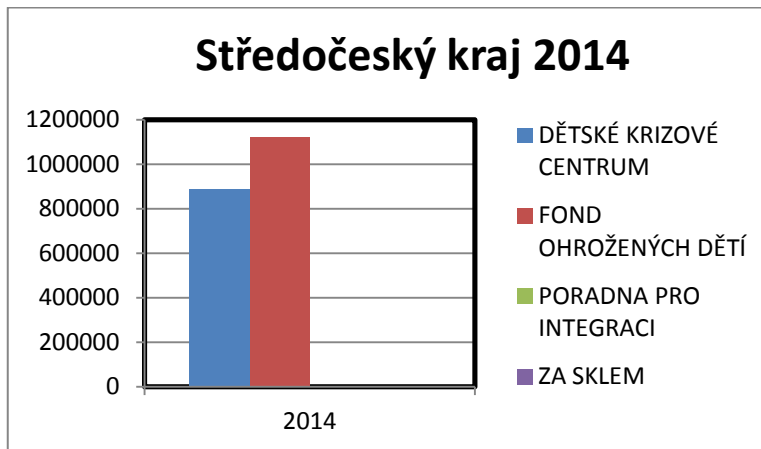
Jihočeský kraj 2017

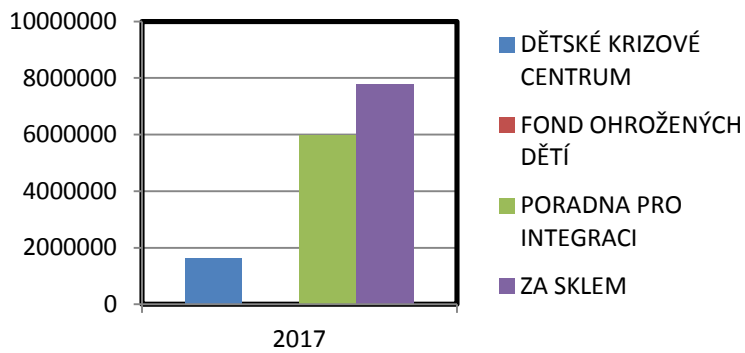
Jihočeský kraj 2018

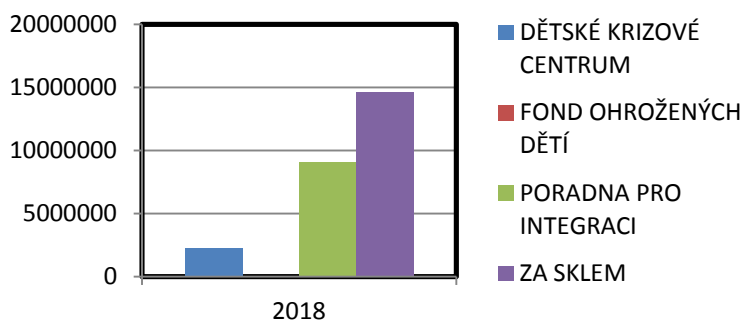
Příloha č. 2 – Grafické srovnání vývoje financování ve Středočeském kraji vybraných subjektů.

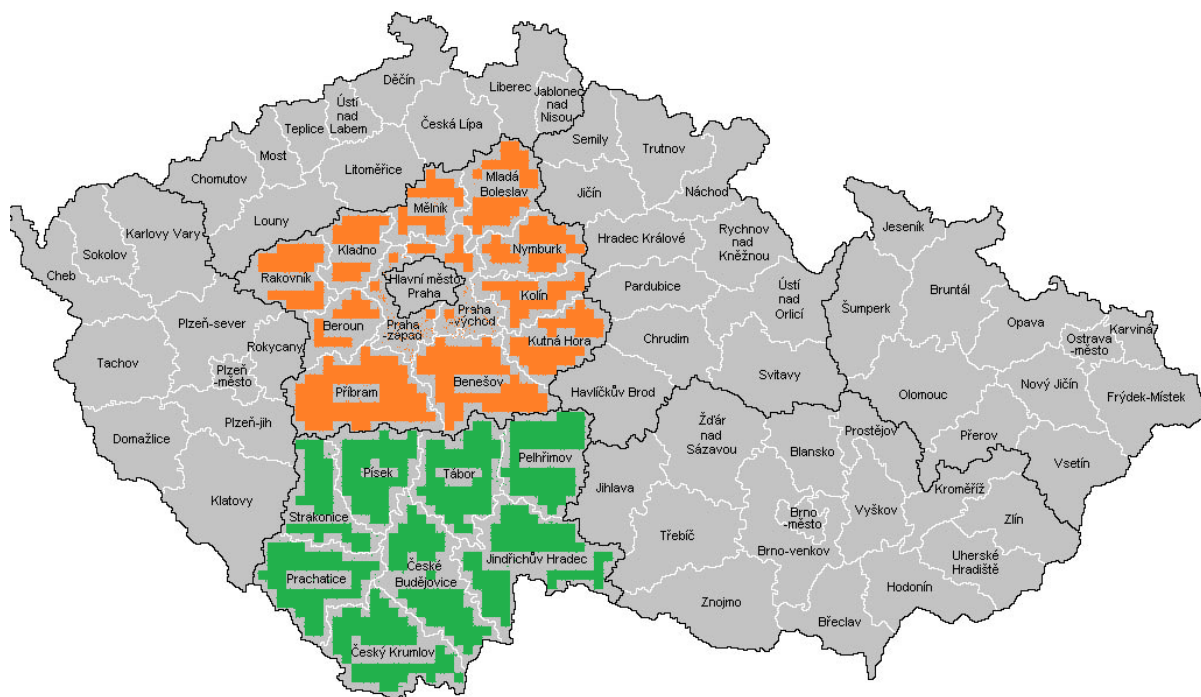
Středočeský kraj 2017

Středočeský kraj 2018

Příloha č. 3 – mapa jednotlivých krajů České republiky.

Zdroj: mapaceskerekrepubliky.cz

9. Seznam použitých zkratek

MPSV ČR – Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky

o.p.s. – obecně prospěšná společnost

OSPOD – Oddělení sociálně-právní ochrany dětí